

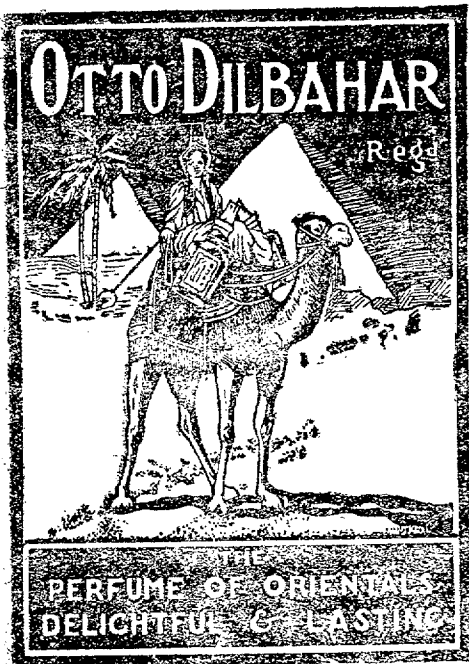
309317 | వత్సరము | వత్సరము (బడును)

VOL. 4.
సంపుటము. 4.

చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ ఫిబ్రవరి 7 వ తేది గురువారము
పింగళి నాడు సంవత్సర పౌష మాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

No. 256

సంచిక ౨౫౬

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన

126

(రిజిస్టరు) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు) కాబడినది.

ఇప్పటికాలపు దుబి కమనగునది, సాటిలేని మనోహరమగు సువాసనగలది. అల్పాహారముగాని, సాధారణముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయఁగల కేవల పుష్కలసాగము.

నీ కువాలపై కొన్ని దిండుపులు చిలుకరించినచో, మనోహరమగు సువాసన ని స్థలమరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

దిన్నెలైజు (అర్రాం)	సీసా 1-8	రు	0-8-0
చుక్కరకము లైజు 1-4	"	"	0-12-0
వేరొకలైజు 2	"	"	1-4-0
చెడ్డలైజు 4	"	లేక 1/2 డెన్సు	" 2-0-0

వి. సి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

ప్రత్యేక, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిష్ఠాపూర్వక దొరకును. దీనికి అనేకమగు నకలు సెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైన ను, కాడ్డపైన ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుము. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సలక్ష్యములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువవాటి ప్రాసినచో అజాకిమ్మగుల సువాసనకాడ్డ పాచితముగ పంపుదురు.

హార్ వసుంధర ఆర్ట్స్ అండ్ యాక్ డ్రస్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జుమ్మామసీదు బొంబాయి.

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అయి:కాంత మార్గము.

ఈ లేహ్యము, మార్గము అనుభవజ్ఞులచే భద్ర వనమూలిక లతో తయారుచేయబడినది. ఈ లేహ్యము, మార్గములచే స్వ

విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యాధులు నివారణ కాగలదు. ప్రపంచమున నుఖసంబంధమైన నెగ రోగములచే యెందరు బాధ నొందుచుండుటలేదు. అట్టివారి కిది దేవతావరప్రసాదము. దీనిని సేవించిన రక్తము శుభ్రమై, పుష్టి నిచ్చి నరములకు పలుకర్మమును కలుగ చేయుటలో మేటియైనది.

దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు, అందరును వాడవచ్చును. (586)

48 దినములు సేవించు లేహ్యము, ద్రావకముగల సెట్టు 2-8-0

24 దినములు సేవించగల సెట్టు 1-8

1 సెట్టుకు పోస్టేజి 0-4-0. 2 సెట్టు కొనువారలకు పోస్టేజి ఇవాల.

చిరునామ:— లేహ్యము డిపో,

నెం. 6. వేంకటేశమేస్త్రి, పిడి, సాహుకారుపేట, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని కొప్పులకు పరమావ్యుత్తము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-8 వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల

బారదోలును. వాయువుపోట్ల పొగొట్టును.

సువాసనగలిగి యుండును. వ్రతయింటునుండవగినది.

భవమూలికలచే హింమాదేశముండు

తయారుచేయుటకు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో. } 105, ఫోటోస్టా, బొంబాయి,
6, కంబు సెట్టి పిడి, మదరాసు.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyparaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) ented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested of this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika".

[669]

free descriptive literature regarding this to the Erectruss (A. P. DEPT) Sole Agency for the East, Batala (Punjab) India.

For Sale.

One Garford it on buss to seat 18 passengers, with char-a-banc closed body with doors on sides, top, side-curtains &c., complete Rs. 9500. The car is practically new having been very little used. (105)

Apply ALLY BROTHERS, Mount Road, Madras

యద్ధవటములు గల పుస్తకము ఇనాము.

ప్రసిద్ధి కెందిన రాజనైద్య పండిత ఎమ్. కె. శేషచా ర్యలవారిచే తయారు కాబడిన సకలవిధ జ్వరములను సంహ రించగల జ్వరమురారి అను మౌత్ర డబ్బి 1 రెప్పించుకొను వారికి నై చెప్పిన పుస్తకము ఇనాముగా పంపబడును. 1058 ధర్మనైద్యశాల, 2/104 వారాయణ మొదలిపిడి, మద్రాసు.

కారణం బ:— ఇది స్త్రీ ధర్మబోధిని యను వాటకము. సంఘమరాకారసంస్కరణమనకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరు జీవించేవలయును. వెల 0-4-0 పోస్టేజి సేలు. ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, 7 శివబుకెట్టి పిడి, మదరాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కు డిపో,
మాంటు రోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాసుమైన వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. అనంబ-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. (946-887) మేనేజరు.

తేలుమందు వెల సీసా ౧-కి 0-8-0
తేలుకాటుకలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధ గలదు.

బాధ నరముల వెంట చెడ్డవరము దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును కుట్టినచోటును బండసాగుకాటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ గ్రానకము ననేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.

కుట్టినచోట కొంచెము మంచుపోసిన బాధ మాయమగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రయింటు నుండగినది. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరుదిరడాగుల సీసాలో పోయబడినది. అమృతాంజనము డిపో, 6 తంబు శెట్టిపిడి, మదరాసు

సమకాలికాభిప్రాయములు

స్వపరిపాలనా ప్రతిపాదన ప్రయత్నములు

బ్రిటను దేశమున భారత దేశ స్వపరిపాలనమును నిండుచుచు, యీ విషయము గూర్చి దురభిప్రాయములను ప్రజలము గావించుచు హిందూ బ్రిటిషు సంఘమువారు ప్రజల ప్రయత్నముల తీయుచున్నారని "మదరాసు మెయిలు" పత్రిక లండను విలేజుకుడు వ్రాయుచున్నాడు. స్వపరిపాలనోద్యమము వలన దేశజాతి అల్ప సంఖ్యాకుల నిరంకుశ ప్రభుత్వము పాలనావలసినదని తత్సంఘాభిప్రాయము లగు నీ దేశము ప్రభువుగారు నటించుచు కార్మికసభలో నుడివినటుల తెలియచున్నది. ఇట్టి పిచ్చివాదము లిదివరకే అంత మొందింపబడిన వని మేము తలంచుచున్నాము. భారతీయవిద్యార్థులు గాక ఆంగ్లో ఇండియనులే జనసామాన్యపు ప్రతినిధు లనుటకంటె అసంభవమగు వాక్యము వేరొందులేదు. బ్రిటిషు ప్రజల బ్రిటిషు యూరపులను విశ్వసించునట్టి మిథ్యావాదము గాని మా వ్యక్త విశ్వాసము. ఇట్టి తెలివితక్కువ మాటలను ఆంగ్లో ఇండియనులు నమ్మకమును గాని గౌరవాధ్యక్షులగు బ్రిటిషు ప్రజల బ్రిటిషు వాక్యములను నిజముగ పరిగణింప జాలరు.

ఏదియెట్లున్నను కాంగ్రెసు, హోమరులు సందేశములు ఆంగ్లేయమున కవిధికాలమునబోయి స్వపరిపాలనా ప్రతిపాదనములను విధ్వంసము గావించినారు. తిలకుగారు జరుగు రహస్యముతో మార్చి నెలలో ఆంగ్లేయమునకు బయలు వెదలనన్నారు. వీరినెట్లుగూర్చు కూడ వెదలనో, లేదో మనకు తెలియదు. కాని మదరాసులో మా శత్రుత్వ కాత్రి గార్లు మున్నగువారు పోవుదురు. పండిత మదనమోహనుడు కూడ బయలు వెదలిన భాగుడును. కాని వీరి ఆరోగ్యస్థితి యిట్టి ప్రయాణమున కనుకూలముగ నున్నదా? మా డాక్టరు కాత్రిగారు తిప్పక బయలు వెదరుదురు. మా మెడికలు ప్రెస్టెరాగారు స్వయముగ వెదలజాలక పోయినయెడల, దేశ శత్రుత్వము దగు వారి కుమారులయినను బంపిన భాగుడును. వంగదేశము వివేచనచంద్రపాలుగారిని పంపుటకు నిశ్చయించినది. ఈ సందేశమున మరేంద్రనాథుడు కూడ కలగిన చాల భాగుడును. చక్రవర్తిగారు మార్చి నెలలోను సి. ఆర్. దాసుగారు మార్చి నెలలోను తిప్పక వెదరుదురు.

మాంటాగ్యుగారు మార్చి నెలలో ఇంగ్లాండునకు బోయి, తమ సంస్కరణ విధానముల బ్రకటించెదరు. వీరిని గూర్చి పార్లమెంటులో సెకండ్ రీడెంట్ ను పాపాదీంప బడవచ్చును. కావున మన దేశజాతిలో పండితులగు పోయి బ్రిటిషు ప్రజలకు మన దేశపరిస్థితుల గూర్చి బాగుగ బోధించుట తత్సంఘమునకు మరీ యొకరు అన్ని కటల నాయకులను సందర్శించి వారి సహాయమును బడయవలయును. సంస్కరణమును వ్యాపింపునపుడు అవి మన హక్కులను గాని, మన కరములు గానని వారిలో నుడువవలసి యున్నది. ఫిలిప్సెను దీవుల చరిత్రమును దాహరణముగ జెప్పి, 175 వత్సరములనుండి హైందవ దేశ నిరంకుశాధికారులు దేశమునకు స్వపరిపాలనా సామర్థ్యము మొదలగు జాలక పోయినందు, ఆ మొదలను 15 వత్సరములలో నిట్టి శక్తిని గడింప గలిగినదనియు మనము బ్రిటిషు వారిలో గట్టిగ చెప్పవలెను. — "ఆమృతబాహు" పత్రిక.

బొంబాయి, కలకత్తా నగరములు.

"డెయిలీ న్యూస్" పత్రిక యిట్లు నుడువుచున్నది:— "జె. సి. బోసుగారి నాహ్వానించుచున్నందు బొంబాయి, కలకత్తా నగరములకు కన్యకాశ్రమము వ్యక్తమగు చున్నది. కలకత్తా నగరమునకు తత్సంఘాభిప్రాయము లేదు. బొంబాయి నగరమున కిది విస్తారముగ నున్నది. బొంబాయి నగరమున ధన సమృద్ధి యున్నది. ఈ పట్టణము దాని సుఖసౌకర్యములను, కలకత్తా అల్పము చేయదు. బొంబాయి నగరమున కొద్దికాలము క్రిందటనే తనవద్ద కానిలిన ధనములేదని బోసుగారు తెలియచుచుండెను. తద్వలన వీరికి బొమ్మ: తీ గారిలో పరిచయము కలిగి వాదన నుండి లక్ష రూపాయల బడగినను, ఇది బొంబాయి లక్షణము. కలకత్తా జనపాద్య రాక్షసిబాగు ములే యొక్కవగా పరిగణింపబడుచుండును.

ఈ వాక్యములు బొంబాయి నగరమునకు చాలసంతోష కారకములే! కాని, యిటు నొక విషయమును మనము గ్రహించవలసియున్నది. ఇదివరకు బొంబాయి తత్సంఘాభిప్రాయమును సుప్రసిద్ధము కాలేదు. "డెయిలీ న్యూస్" పత్రిక వాక్యముల బాది యానగరము మార్పు చెందినదా యని ప్రశ్న

మాకలకత్తాజాబు

మహాపురుషారాధనము.

(మా స్వకీయ విలేజుకునివద్దనుండి)

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 4:— ఆత్మగౌరవము గల ప్రతిమానవుడును దన జాతియ మహా పురుషులను సంస్మరించి గౌరవించుచుండుట సహజము నావశ్యకమునై యున్నది. ఏలయు నఁగా, మహా పురుషారాధనము సర్వ శ్రేయస్సంపాదకము. అది యారాధకునికి గౌరవమును గలుగజేయుటయే కాక, యారాధకులకు గూడ భావోన్మతిని గలిగించి యభివృద్ధి మాన్యునకుం దివ్యము. మన దేశములోని వివిధ సంఘములలో నెల్ల వంగదేశీయులు ముందంజవేయఁ గలుగుట కీ మహా పురుషారాధనము ముఖ్యము గాఁ దోడ్పడినదని చెప్పవచ్చును. సామాన్యము గాఁ బ్రతివారమున గూడ నిచ్చట నేదో యొక మహా పురుషుని కథంబుత్సవము జరుపబడుచునే యుండును. సామాన్య జనులవలయును దాటి యున్నత ప్రతిభను జూపు ప్రతివంగీయుఁడును జనులభక్తి గౌరవములను బడయును; వారి గర్వమునకు బాతుడగును; వారి నిరంతర సంస్మరణమును బడసి యున్నత భావాభివృద్ధికి దోడ్పడఁ జాలను.

నవీన చంద్ర సేను.

కడచిన శుక్రవారము సాయంత్రమున యూనివర్సిటీ ఇన్స్టిట్యూటు మందిరమున గీర్తి శేషుండైన నవీనచంద్ర సేనుని స్మరించుటకు యొక గొప్పసభ సమావేశమయ్యెను. న్యాయ మూర్తులైన సర్ ఆనుతోష్ ఛౌదరిగారు రధ్యక్షుల వహించిరి. కార్యక్రమములయందు వంగభాషయందే నిర్వహింపబడెను. నవీనచంద్ర సేను ప్రఖ్యాతిచెందిన మహాకవి. తెలుగుదేశమునందువలెనే వంగదేశమున గూడ గ్రాంధికవాదమనియు వ్యావహారిక భాషావాదమనియు వాద్యమును గుతించి రెండు వాదములకులపు. వ్యావహారిక భాషావాద్యమునకు నాయకమని జేయెనవాడు రవీంద్రనాథ ఠాకూరు. గ్రాంధికభాషా వాద్యమునకు నాయకమని నవీనచంద్ర సేను. ఇప్పుడు వంగవాద్యమున వ్యావహారికభాషావాదమే విశేష ప్రాబల్యమును గలిగియున్నను, జనులకు నవీనచంద్ర సేను నెడలగల గౌరవము మాత్రము తగ్గలేదు. నేటికిని వంగీయ విద్వాంసులు కొందఱు రవీంద్రునికన్న నవీనచంద్రుడే గొప్పకవియని వాదించుచుండెదరు. శుక్రవారమునాడు జరిగిన నవమ సాంవత్సరకోత్సవము సందర్భమున బిషిప్ చంద్రపాలు, హేరేంద్రనాథదత్త, ప్రభుధనాథతర్కభూషణుండు, మున్నగు ప్రముఖులు నవీనచంద్రుని తురుతీత్రము "భవనము" మున్నగు నిలిపాసములను గూర్చి విపులవిమర్శ గావించుచు మహాపన్యాసములను గావించిరి. ఆంగ్లవిద్యా ధురితులైన ప్రముఖులు దేశభాషా కవులను బూజింపగలగు మహాభాగ్యము తెలుఁగు దేశమున కెన్నఁడు బట్టినోగదా!

మహర్షి దేవేంద్రనాథ ఠాకూరు.

శనివారము నాడు సాయంత్రము రామమోహన పుస్తక భాండాగారమందిరమున సర్ కృష్ణ గోవిందగుప్తగారు కీర్తి శేషుండైన మహర్షి దేవేంద్రనాథుని చిత్రపటమును వెలువరించిరి. పుర్రుప్రముఖు లెల్లరును సభకు విచ్చేసిరి. చిత్రపటమును వెలువరించిన తర్వాత సర్ కృష్ణ గోవిందగుప్తగారు కొకమహాపన్యాసమును గావించుచు, బ్రహ్మసమాజము యొక్క సంగ్రహ చరిత్రమును, మహర్షి దేవేంద్రనాథునకును బ్రహ్మసంప్రదేశక చంద్రునకును గలిగిన విభేదములను, దేవేంద్రనాథుని యపదేశములను, గుణగణములను బూసగ్రచ్చి నట్లు వివరించిరి. విమృట సర్ నారాయణ చంద్రవర్మారు మహాముషియెడల దయకుగల భక్తిగౌరవములను బ్రకటించుచు నొక చిన్న యపన్యాసము గావించిరి. డాక్టరు ప్రభుధనాథదత్తగారు రధ్యక్షులకు వందనములు సమర్పింపఁగా సభ ముగిసినది.

బయలు వెదలుచున్నది. జగదీశ చంద్రుడే బొంబాయి నగర వాసుల కుపన్యాసమొసగుచు వారు వ్యాపారులనియు, వారిలో రూపాయల గూర్చియే మాట్లాడవలయు ననియు నుడివెయ్యుండెను. కాని, వారు ఆతయాభిలాషులై తనకు అమిత సహాయముగావించి, తత్సంఘాభిప్రాయములను వారనుమోదన గడించిన బోసుగారి గ్రహించిరి. బోసుగారి వాదమును నమ్మకుండుటకు వీలులేదు. కావున బొంబాయి నగరము తాను గాంచిన మార్పునకై ఆత్మాభినందనముగావించు కొనవచ్చును. — బొంబాయి కానికలు పత్రిక.

చారింఘ్ని: వాదమతగురువు

మా పట్టణమునందలి ఎస్సెస్మెంటును చారింఘ్ని యను నామాంతరము చిరకాలమునుండి వాడఁబడు చుండుటయే కాని యానామ మెట్లు కలిగినో యెవ్వరును వెలుపఁజాల వుండెడి. 'కలకత్తా రివ్యూ, జనేవరి సంచికలో' ది నేతచంద్ర సేనుగారి విషయమును తమ పరిశోధనము యొక్క ఫలితమును బ్రకటించియున్నారు. చారింఘ్ని యను నతఁడు పదియవ శతాబ్ది ప్రాంతమున జీవించియుండిన యొక వాదమత గురువఁడు. ప్రస్తుతము ధర్మశాస్త్ర యని వాడఁబడుచున్న వీధి ధర్మయను నామాంతరము గల బుద్ధదేవుని పూజించుచుండిన ఫలముట. అచ్చటికి ననతి దూరములో నున్న బెహ్లా యం దిస్సటిక్కిని ధర్మదేవుని దేవాలయము గలవఁడు. బెహ్లా యందలి చండికాలయము పూర్వ మొక వాదమత తస్యయట. సేనుగారి యభిప్రాయములు మిక్కిలి క్రొత్తవనుటకు సందియములేదు. వీరి మాత్రన సిద్ధాంతమును గూర్చి యితర విద్వాంసు లేమని యభిప్రాయము నిచ్చెదరో యని విశేష కుతూహలముతో నిశ్చీంచుచున్నాము.

మా విశ్వవిద్యాలయము.

మా విశ్వవిద్యాలయ పరిశీలకు గు టిం చి న విషయము లంతకంతకును జిత్రితరము లగుచున్నవి. గత సంవత్సరమున మెట్రిక్యులేషను పరీక్షా పత్రములు బయలు పడుటయు, రెండు పర్యాయములు పునఃపరీక్షలు జరుగుటయు; పరీక్షలను సక్రమముగా జరిపించుటకు యొక ప్రభుత్వోద్యోగి విశ్వవిద్యాలయ పక్షమున నియమింపబడుటయు; జనువలకు జ్ఞాపక ముండవచ్చును. ఈ సంవత్సరపు మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష మార్చి 4 వ తేదీని జరుగునట్లు నిర్ణయించఁ బడియుండెను. ఇప్పుడే కారణముచేతనో పరీక్ష యాదినమున జరుగదనియు, నెప్పుడు జరుగునో ముందు ప్రకటించబడుననియు విశ్వవిద్యాలయాధికారులు ప్రకటించుచున్నారు. ఈ సంవత్సర మేమి మూడినదో తెలియజాలవచ్చును. ఇట్టి సందర్భముల యందు విద్యార్థుల మనోవేదన వల్లవా తీతము కాదా! మావిశ్వవిద్యాలయము యొక్క పట్ట ప్రసానసభ మార్చి మొదటి రెండు తేదీల యందును జరుగనున్నది. మొదటి దినమున బేములరు పట్టుములను, రెండవనాడు మేష్టరు, డాక్టరు పట్టుములు నొసంగబడునట్లు నిశ్చయింపబడినది.

వార్షికోత్సవము.

నిన్న సాయంత్రము 8వ గంటకు తేలిక భవనములో వంగదేశకాండ్రసమితి ద్వితీయ వార్షికోత్సవము జయద్రగముగా జరిగియుండెను. సభకు నాంధ్రులు నాంధ్రోత్సరులును రమారవి 60 మంది విచ్చేసిరి. అధ్యక్షుల వహించి యుండవలసిన సర్వాధికారిగారు రాజాలమికిఁ జింతించుచు లేచి వ్రాసియుండుటచేత, డాక్టరు సతీశచంద్ర విద్యాభూషణుండు దవ్యక్షుల వహించెను. మున్ముందు అబ్బూరి రాయకృష్ణాచార్యగారు సంస్కృతమున సభ్యులకు స్వాగత మొసంగిరి. వీమృట సభ్యులకుండు ఆంధ్రుల పూర్వవైభవమును వర్ణించి, సర్వాధికారిగారి లేఖను చదివిరి. తర్వాత కార్యదర్శి కార్య నివేదికమును జదివెను. జి. పి. కాత్రి లి. పి గారు ఆంధ్రసభాధ్యక్షులుగా గూర్చి యుపన్యసించిరి. అధ్యక్షులతోపన్యాసము తోడత ఆధ్యక్షునికి వందనములతోడను సభ ముగిసినది. కొంతకాలము క్రిందట నామమాత్రావ శిష్యమై యుండిన ఆంధ్రసమితి తిరిగి పునరుజ్జీవము నంది చక్కఁగాఁ బనిచేయుచుండుట సంతోషకరము. కాని యీ సంఘమునఁ బ్రస్తుతము విద్యార్థులే సభ్యులుగా నున్నారు కాని; స్థిరనివాసముల శిష్యులు మిగిలినయింపకుండునట్లు శిష్యులను కేంద్ర తీసికొనకుండుట కోచనియము. సమితి శాశ్వతస్థానముగా నుండవలెనట్లు స్థిరనివాసము లేర్పఱచుకొనియున్న యాంధ్రసోదరుల సహాయ సహకారాభ్యుదయని కార్యనిర్వాహకులు గమనించి తత్ప్రయత్నములకుఁ గడఁగుదురు గాక!

నిజాంరాజ్యము నందలి ఆంధ్ర గ్రంథాలయోద్యమము ఉత్సాహకరముగ నున్నదని విలేజుకులొకరు వ్రాయుచున్నారు. నిజాంరాజ్యమునందలి ఆంధ్ర భూభాగ మొక కాలమున బ్రసిద్ధి మొందిన కవిశరణ్యుల కావాసమై మంచి యైతిహాసికముల గలిగియున్నది. జనవరి 31 వ తేదీని భిన్సుమెట్టు (నైజాం) తాలూకా బాడాపుర గ్రామమును హరిబాపయ్యగారి యగ్రాసనాధిపత్యము క్రింద నొక సభ జరుపబడెను. ఆసభకు సుమారు 200 మంది చుట్టుపట్ల గ్రామాదుల వారందరు గ్రంథాలయోద్యమ ప్రారంభోత్సవమును జూడ నేతించిరి. హరిహర ఆంజనేయగ్రంథాలయ మని సభ్యులలమోదము ననుసరించి నామకరణము చేయబడియెను.

ఈ కమిటీ, వర్మలాభ్యుదయ సంఘానికి కార్యదర్శి. యిది, తన
 కమిటీని నిర్వహించుటకు 1926-27 లెటర్ల కుమార్తెయిందు
 గా, కమిటీని, వాగ్విమోచక సంఘమునకు బదిలీ చేయబడును.
 ఈ కమిటీ, మొదటగా కమిటీయై ఉన్నది, (ఈ కమిటీ
 కమిటీని ఏర్పరచుట కుమిటీయై ఏర్పరచబడును)

ఆంధ్ర పత్రిక

1918 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 7-వ తేదీ

గురువారము.

మూడు నాళ్ల ముచ్చట

నాల్గయిన దినముల నుండియు మెయిలు జప్తిను పత్రికల సంతసమునకు మేర లేకున్నది. లేబరు పార్టీ వారు హోంరూలు తీర్మానము నుపసంహరించి కొనిరని తెలిసిన నాటినుండియు, స్వరాజ్యవాదులకు భంగ పాటొడవినదని, ప్రతి కూలురు శ్రమితుల కొట్టుచున్నారు. కాని యీ సంతసము తాత్కాలికమే యని, ఇదివరకే సూచించియుంటిమి. లేబరు సంఘము వారొకవేళ స్వరాజ్యవాదమునకు ప్రతికూలురుగ నున్నను, భావముల సంకల్పము దృఢమగునేని, విజయము గూడ భవవేయవలె దేశీయుంటిమి. ముప్పది కోట్ల భారతీయుల సంకల్ప మెన్నడును వృథగా నేరదు. భారతీయు జయాపజయములు స్వసామ్యముపై నాధారపడియున్నవి. స్వాతంత్ర్యము బడయుటకై భారతీయులు కృతనిశ్చయములు యున్నారని తెలిసిన వెంటనే, ఆంగ్లేయు లొక నిమనమయినను స్వపరిపాలనా ప్రదానము నాపుట కిచ్చుగింపను. అందుచే హోంరూలు తీర్మానమును నాటింగూహము లేబరుసభవారంగీకరించినను, అంగీకరింపక బోయినను, అద్దెర్లమున కవకాశములేదు. సత్య మెన్నటికయినను ప్రస్తుతము గాక లేదు. మెయిలుపత్రిక స్వాతంత్ర్య వాదులను భంగపరచుటకై ఏగడ్డిపోవ దొరకినను దాని సూత్రగ నైకొనుచున్నది. కాని పరిభవము వెన్నంటనే యెవరొనుచున్నది. నిర్బంధావాస శిక్షలు దొలుకుచుండుటకై యత్నముచేసి విఫలతగాంచెను. ఒక్కతంత్రి వార్తతో మాంటాగూగారిని పదభ్రష్టులజేయ శక్యము బూనెను. కాని వందలకొలది తంత్రివార్తలు నిరుపయోగము లగుటయేగాక, మాంటాగూగారు హిందూదేశమునకు స్వయముగ నేతెంచి, స్వపరిపాలనా ప్రదానము గూర్చి దేశీయులతో నాలోచించిరి. హిందూదేశమున మాట కొనసాగక, ఆంగ్లేదేశమునందు స్వరాజ్యముపై సమరమునకు దిగినది. ఒక యువవిలేఖరిని లండను నగరముం దేర్పఱచినది. స్వరాజ్యవాదుల కెట్టి యవకాశము గన్నదినను, ఆ విలేఖరి లండను నుండి తంత్రి వార్తల సంపుడును, లేబరు సమావేశము వారు హోంరూలు తీర్మానము నుపసంహరించి కొనిరని, యీ విలేఖరి మెయిలుపత్రికకు శుభవర్తమాన ముంచెను. ఆదినమునుండియు, మెయిలు జప్తిను పత్రికలు స్వరాజ్యవాదులను హేళనజేయ ప్రారంభించినవి. తమ కంపబడిన వర్తమాన మంత వరకు సత్యమో యని, ఇతరుల మూలమున దెలిసికొన ప్రయత్నింపకనే, అయ్యవి ప్రథమవిజయమును ప్రకటించెను. సిడెహాంగారి హితము సనుపరించి, లేబరు సంఘమువారు తీర్మానమును వదలివైచిరిని, మెయిలుపత్రికా వర్తమానమునందుండెను. ఆటపిమ్మట బొంబాయి వాస్తవ్యులగు మీర్జా అలీ మహమ్మదు ఖానుగారికి, తీర్మానోపసంహరణమునకు భారతీయుల పట్టుదలయే కారణమని, వేరొక వర్తమానమే తెంచెను. అందు బాప్తి

నిందలు మోపబడియుండెను. దివానుబహదూరు పి. కేశవశిల్పగారి కీ వార్త దెలియగనే, బాప్తి పోలకుగార్లను సమీక్షించుచు, వారు బొంబాయి మహమ్మదీయునికి లేఖను వ్రాసిరి. కాంగ్రెసు సంస్కరణములను చులకన జేయుటకు, ఇండ్లొట్టి టిప్పు సంఘమువారే యిట్టి సత్వేతర వార్తను ప్రచురించిరేమో యని గూడ సందియము దెలిపిరి. మెయిలుపత్రికా విలేఖరి యంపిన వార్త సందియమునకు బాత్రమయ్యెను. భారతీయపత్రిక లీ వార్తపై విశేష విశ్వాస ముంచలేదు. అందుపై మెయిలుపత్రికకు కట్టగారి కోపము వచ్చెను. అతివాదు లగు భారతీయుల కోర్కెయే, లేబరు సంఘ చర్యకు కారణమయ్యిందో, లేబరు సంఘమువారు స్వరాజ్య తీర్మానమును మాన్చికొనెదరుగాని, యుపసంహరించికొనుట యసంభవ మని నిన్నటి మెయిలుపత్రిక వ్రాసినది. సర్వ హేస్తకాటను గారు పార్లమెంటు సభ్యత్వము వహించినది, నాటింగూ హాము మండల ప్రతినిధిగ నై అట్టి మండలమున జరిగిన సభయందే స్వరాజ్య తీర్మానము విఫలమగుటచే, కాంగ్రెసు పక్షమువారి యవజయము సంపూర్ణమయినదని, మెయిలుపత్రిక వ్రాసినది. ఏకారణముచే నవజయము చేకూడినను అది యవజయమే గాన, యందునుగూర్చి కారణముల నూహించుట మృతకశేబరముపై శస్త్రుపరీక్ష జేయుటవలెనే, ప్రయోజనశూన్యమని మెయిలు పత్రిక స్వరాజ్యవాదుల శ్రేణి సేయుచున్నది.

మెయిలు పత్రిక సంతసము నాల్గుదినములయినను నిలిచియుండుటకు ఏమి లేనటుల, నిన్నటి న్యాయాదియాలో పిడుగువంటి వార్త యొకటి ప్రకటించబడెను. బాప్తిసాగారు పూనా స్వరాజ్య సమితివారి కీ క్రింది వర్తమానము నంపిరట.

“హిందూదేశమున కత్తుత్సాహకర మగు స్వాగత మొసగబడినది. ఇండ్లొట్టి సంఘము వారు దూషణ భూయిష్టముగ ప్రకటనము బంపినను, నాటింగూహము లేబరు మహాసభవారికి తీర్మానించిరి. హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యము ప్రసాదించబడవలె నను సూత్రము నామోదించుచు, అధినివేత రాజ్యము లవలె హిందూదేశము గూడ తన వ్యవహారము లను తాను చక్కజెట్టుకొనుటకు తగిన సమయ మాసన్నమయినదని లేబరుమహాసభవారు విశ్వసింపుచున్నారు. ఈ సంస్కరణము ఫలించువరకు తమ చేతనైన సాయము గావించుటకు లేబరు పక్షమువారు సంసిద్ధులై యున్నారు. అంతియగాక, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్య మొసగుటలో కాలయాచనము గాకుండుటకై కామన్న సభలోని ప్రతి లేబరు సభ్యుడును శక్తిపంచన లేకుండ ప్రభుత్వమువానిని ప్రేరేపించు చుండవలయునని, యీ సభవారు గోరుచున్నారు.” ఈ వార్త సత్యమయినదని నమ్ముచున్నాము. ఇందలి సత్యము ధ్రువపడుచో, మెయిలుపత్రికకును తదనుచరులకును గలిగిన భంగపాటునకు మేర యుండజాలదు. అసత్య ప్రకటనములచే తాత్కాలిక మగు సంతసము గలుగవచ్చును గాని, నిజము దెలిసిన వెంటనే యీ సంతసము విపరీతముగ బాగమింపక తప్పదు. హిందూదేశమున గలిగిన పరిభవమునకు దోడు ఆంగ్లేదేశమున గూడ పరిభవ మారంభమగుట, మెయిలుపత్రికా ప్రథమ విజయమునకు శుభసూచకము గాబోలు!

లేబరు సంఘమువారు హైందవుల స్వపరిపాలనాత్మక గుర్తింపు, పవిత్రముగు భారత వ్య

మునకు న్యాయము గావించ సమకట్టిసంధులకు భారతవర్షీయుల కృతజ్ఞతానందనములకు బాత్రులయిరి. హిందూదేశ స్వపరిపాలనా సమస్య సంగ్రామ సమస్యలలో నొకటిగ జేరినది. కాని మాంటాగూగారు మనపై దయజూపినను, లేబరు లిబరలు సంఘముల వారు తమ కటాక్ష విక్షణములను ప్రసరింపజేసినను, భారతీయులు పట్టుదల జూపనిచో, విజయము బడయజాలను. స్వరాజ్య మంటానినాద మెల్లప్పుడును మోగుచుండినగాని, ఆంగ్లేయులు భారతీయుల యాశయముల కామోదము జూపరు. మెసపాటేయూ నివేదికము గూర్చి మాంటాగూగారు ప్రసంగించిన పపుష “హిందూదేశమునందు హోంరూలు విషయమై గట్టి కోర్కె వివరములతో”దని నుడివియుండిరి. ఈ భావమే ఆంగ్లేయుల మనములందు తిరుగాడుచుండును. తమ కోర్కెలను గంభీరముగ ధ్వజతో దెలుపని వారి కోర్కెలనాదరించుట ఆంగ్లేయుల స్వభావము నందులేదు. అందుచే భారతీయుల రామబారము ఆంగ్లేదేశమునకు వెన్నంటనే వెడలి భారతీ యాశయములను విస్మయముగ ప్రకటించవలెను. ఆతరుణమున విద్యాధికులు హిందూదేశమున గూడ క్రవావభోధము గావించుచు, స్వరాజ్యోద్యమమును నలుగడలను వ్యాపింప జేసినవలయును. అటుల గావించినచో, నిన్ని ఇండ్లొట్టి టిప్పు సంఘము లర్థపడినను, స్వపరిపాలనా ప్రదాన మొక నిమనమయినను ఆపబడవేరదు.

రాజప్రతినిధిగారి యుపన్యాసము

రాజోవు సంస్కరణములగూర్చి సూచనలు గన్పించునేమోయని స్వామాజ్య శాసన నిర్మాణ సభలో రాజప్రతినిధిగారి యుపన్యాసమును పరికించిన వారికి, యాశాభంగము గలుగుట నిశ్చయము. పహాబాదు అల్లరులగూర్చియు, పరిశ్రేమాభివృద్ధి గూర్చియు, కొంత ముచ్చటించి, యుద్ధకారణముచే హిందూదేశమున ధరలు బెరిగిన విషయము గూర్చి రాజప్రతినిధిగారు సూచించిరి. ధరలను నిర్ణయించుటకు హిందూదేశ ప్రభుత్వమునకు దేశరక్షక శాసనముక్రింద సభికారము గలదు. కాని స్థానిక ప్రభుత్వముల వారి విషయమై ప్రథమమున జోశ్యము గలుగజేసికొనుట యుచితమని రాజప్రతినిధిగారి యభిప్రాయము. బొంబాయి ప్రభుత్వము వారి విషయమై కార్యమునకు గడంగిరి. మిగిలిన ప్రభుత్వములవారుగూడ కృషిసలిపినగాని, ప్రజలలో గలిగిన భయము దగ్గను. విద్యావిధానమును నిర్ణయించుటకై విశ్వవిద్యాలయ విచారణ సంఘము వారిలోంచివుచున్నారు. వారి సూచనలకయి ప్రభుత్వము వారు వేచియున్నారు. నిర్బంధ విద్యావిధానము ముగిసి పాలిటీలకుండు ప్రవేశ మెట్లుకు బొంబాయి ప్రభుత్వము వారింగీకరించిరి. అటులనే యితర స్థానిక ప్రభుత్వములవారు గూడ యిట్టి చట్టముల దయారుజేయుట కేర్పాటులు గావించబడునని రాజప్రతినిధిగారు సెలవిచ్చిరి. కాని, హిందూదేశమునందంతటను యీ పద్ధతి నేర్పాటు జేయుటకు సామాజ్య ప్రభుత్వమువారు ధైర్యము వహించిన గాని, విద్యావ్యాపకము కొనసాగనేరదు. దేశరక్షక నైస్యమున భారతీయులు జేరుటకు మరియొక యవకాశ మొసగండినది. ఈ యవకాశమును వివనాడక, భారతీయ యువకులు తమ ధైర్య సాహసములను, దేశభక్తిని, సామాజ్యభక్తిని ప్రదర్శించుట ధర్మము. ఇంతవరకు భారతీయ నైపుణులు వివిధ రంగము

లలో జూపిన శౌర్య ప్రతాపములను, రాజప్రతినిధిగారు ప్రశంసించిరి. స్వదేశ సంఘానాథిపతులొసగిన ధన సహాయము, మనుష్య సహాయ మమూల్యమని, రాజప్రతినిధిగారి యుతన్యాయము మూలమున జేయచున్నది. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల గూర్చి ముచ్చటించుచూ, ప్రభుత్వపు సూచనలు మున్నగు ప్రకటించబడునని యూ, ప్రజాభిప్రాయము కైకొనబడుననియు, మీ సూచించిరి. ఈ సూచన సంతృప్తికరముగ నున్నది. కాంగ్రెసు రాయబారము ఆంగ్లదేశమునకు వెడలుట గూర్చి ముచ్చటించుచూ, యిక్కార్యము సరియయిన దనియు, ప్రభుత్వము వారిందుకు అధ్యంతరముల గల్పించరనియు, యిందు కవసరమగు హితము నొసగి, సాయము గావించుటకు తాము స సిద్ధులమై యున్నామనియు, రాజప్రతినిధిగారు దెలుపుట భావ్యముగ నున్నది. తమ సూచనల గూర్చి దెలుపుచు, యివి ముందుకు జనలేదని కొందరు విమర్శకులును, అతిత్వరితమగ పడుగిడుచున్నవని మరికొందరు విమర్శకులును విమర్శింప నచ్చునని, రాజప్రతినిధిగారు రభిప్రాయపడిరి. దీనినిబట్టి చూడ, కర్మినుగారి విధానము మీ మానస దృష్టియందున్నదా యని సందియము బాడముచున్నది. మాంటాగూగారిని గూర్చి రాజప్రతినిధిగారు నుడివిన వాక్యములతో భారతీయు లెల్ల రేకేళవించెద రనుటకు సందియములేదు. "పద్మ పరంపరలతో గూడుకొనిన కార్యమునం దే మనుజుడయినను నిరున్నుడై యుండి, విషయముగాంచ నన్న దయినచో, అట్టి వారు మాంటాగూగారే యని పూనికతో నుడివెద" నను రాజప్రతినిధిగారి వాక్యము లెల్లర యంగీకారము బడచు గలవు. రాజప్రతినిధి గారు మాంటాగూగారును ఎట్టి సూచనల ప్రకటించినను, ప్రజల విమర్శమున కవకాశ మొసగుటచే, న్యాయము గలుగునని యూహింప వచ్చును. మాంటాగూగారి యభిప్రాయ ప్రకటనానంతరము జర్నాగు సూచించినట్లు కాంగ్రెసు మహాసభ తిరిగి సమావేశమై దేశాభిప్రాయమును మరి యొకమారు వెల్లడించి, పార్లమెంటు మహాసభకు దెలుపుట యవసరమగును.

కాంగ్రెసు సభ్యత్వము:
జేసా రామేశంతులుగారు.
జేసా రామేశము వంతులుగారిని శాసన సభ యందు సభ్యునిగ రాష్ట్రపాలకులు నియమించినందుల కాంగ్రహుల కానందము గలుగ గలదు. రామేశము వంతులుగారు న్యాయశాస్త్ర విశారదులు. సత్యప్రియులు. స్వతంత్ర ప్రియులు. రామేశము వంతులుగారికి తగిన ప్రాపకమున్న యీ సరికి వారు హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తి పదవి నధ్యసించి యుందురు. పాలకుల నియామకము సకల విధముల తగియున్నను పాలకు లవలంబించిన పద్ధతినాత్రము శాసనసభముగ నుండలేదు. శాసన సభయందు నీటిపారుదల చట్టము విమర్శనమునకు రానున్నది. ఈ చట్టము విషయమై సభ్యులయందు భిన్నాభిప్రాయములు గలవు. అధికార సభ్యులందును నాధికార సభ్యులందును కొందరు శాసనమునకు ప్రతిహేలాభిప్రాయమును గలిగి యున్నట్లు సూచనలు గలవు. అధికారుల పాలకుల నిరంతరము శృతివేసి మెయిలు జట్టను కత్తికలు సయిత మీ శాసనమును ఖండించుచున్నది. జమిందారుల లాభములకు ప్రతిహేలముగ నున్న నీటిపారుదల శాసనమును జమిందారులు నిరసింతుట యందు వింతలేదు. అట్టి చట్టమును బలపర

చుటకై శాసనసభకు అధికారవర్గమునకు జెందిన వారిని సభ్యునిగ నియమించుట యుక్తముగ నుండదు. గవర్నమెంటు ప్రిధను అధికార వర్గాభిప్రాయముతో నేకీభవించుట లోకాచారము. గవర్నమెంటు ప్రిధను సభ్యునిగా నియమించుట వలన సభికార వర్గాభిప్రాయమునకు బలము గలుగుచు గాని ప్రజాభిప్రాయమునకు బలము గలుగదు. గవర్నమెంటు ప్రిధను న్యాయశాస్త్ర విషయమై పాలకుల కభిప్రాయములను దెలుపుట కితర మార్గములు గలవు. శాసనసభ యందు నియమించుటకు గారణము సమ్యక్తి బడయుటయైయున్నది. అధికార వర్గము శాసనసభలను స్వాభిప్రాయ వ్యావసమున కేరీతని వినియోగించునదియును సభా నియోజనములు విస్మయము చేయుచున్నవి. స్వపరిపాలనాభయములకు ప్రతిఘటించి పాలకవర్గముతో జేరిన జమిందారులకు పాలకుల రాజనీతి ఇప్పుడైనను సుబోధ్యమై యుండును. పాలకుల యోచనలు వారి భావపోషణమున కనుకూలించుకాని వ్యతిరేకుల భావపోషణమున కనుకూలంపనేరవు. ఈ మర్మమును జమిందారులు ప్రజలు గ్రహించుటకు పాలకుల నిరంకుశ నియోజనములు కొంతవరకు దోడ్పడునని నమ్ముచున్నాము. రామేశము వంతులుగారు నియోజనమున కష్టలనుటకు సందియములేదు.

విలేజ్ కోర్టు శాసనపు సవరణ
ఈ శాసనము సవరింపబడునని, యిదివర కొక మారు ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించి యుండిరి. ఆ సవరణలు తిరిగి రాబోవు గెజెట్టులో ప్రకటింపబడును. ఈ సవరణము 1-వ ఏప్రిలువరకును ప్రజలందు కాక్షేపణ లెవ్వ యయినను ఉన్నచో బంకవచ్చును. ఈ సవరణలయొక్క యుద్దేశము వంచాయతి కోర్టుల నిర్మించుట యొకటి. కాని వంచాయతి సభ్యులు ప్రభుత్వమువారిచే నియమితులగుట యంతగ లాభకరము గాదు. విలేజ్ కోర్టుల కిదివరకు 20 రూప్యముల వైబడిన విలువ గల వ్యాజ్యములను విచారించుట కధికారము లేదు. ఇకముందు 50 రూప్యముల వరకును అధికార మొసగబడును. కాని డిప్రీటు మునసబు యధికారమునుండి 50 రూప్యముల విలువగల వ్యాజ్యముల దొలగించినగాని, యీ కోర్టుల లాభ నుతికయించదు. అంతవరకును కక్షీదారులు జిల్లా మునసబు కోర్టులోనే వ్యాజ్యముల దాఖలు జేయుచుందురు. గ్రామ కోర్టులలో వేయదగిన వ్యాజ్యము జిల్లా మునసబు కోర్టులలో వేయబడినచో, జయించిన కక్షీదారునికి ఖర్చుల గొట్టివేయ వచ్చునని యొక ఏర్పాటు సూచింపబడినది. కాని యితమాత్రముచే కక్షీదారులు మునసబు కోర్టులకు వెడలుటమానరు. ఇట్టి పద్ధతినే క్రిమినలు వ్యాజ్యములలో గూడ నవలంబింపబడినది. విలేజ్ వంచాయతుల సామర్థ్యముగూర్చి యనుమానములు వదలినగాని, ప్రభుత్వమువారి విధానమును సంస్కరింపబాలగు.

ప్రజలు నియమిత కాలములోపల, తమ యభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారికి దెలిపి, చట్టపు సవరణ లాభదాయకముగ నుండునట్లు జేయవలయునని గోరెదము.

కెరోసిను నూనెదబ్బాలు
యధావసరములవల్ల 1917 వ సంవత్సరారంభమునుండియు, ఈ డబ్బాల ఖరీదు హెచ్చిపడి. డబ్బాతో దీసికొను నూనెకు ఖరీదు హెచ్చింపబడినది. డబ్బా లేకుండ కొనడి నూనె ఖరీదు

యధాప్రకారముగనే యున్నది. యధావసరములచే, డబ్బాలనూనె ఖరీదికను హెచ్చింపబడును. యుద్ధపరికరముల దయానుజేయు సంఘమువారు, 8 గ్యాలనులు నూనె గల డబ్బాకు రు4-10-0లును, డబ్బా లేకుండ 8 గ్యాలనుల నూనెకు రు2-14-0లును ఖరీదును నిర్ణయించి, ప్రభుత్వము వారి యనుమతితో ప్రకటించిరి. సంగ్రామ పరికరముల కవసరమగు డబ్బాలను సాధ్యమగునంత వరకు కొనకుండ ప్రజలకు నిరుత్సాహకరచుటయే, ఈసంఘమువారి యుద్దేశము.

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల
ఈ కళాశాల దిన దినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. రంగూనులో 10 వేల రూప్యము లయినను వసూలగునని మదింపు వేయబడినది. నూతనముగ నొక వ్యవసాయశాఖ నీ కళాశాలవారు తెరుచుటకు బూరుకొనిరని తెలుపుటకు సంతసము గలుగుచున్నది. ఇందుకొరకై ఆలమూరు ప్రావిడెంటు కంపెనీగారు 1400 రూపాయల నొసగిరని తెలియుచున్నది. ఈ శాఖను తెరుచుట, ఆంధ్రుల కత్యంతోపయోగకరముగ నుండగలదు. దూరము దున్న కోయంబత్తూరున కాంగ్రులు బో నవసరముండదు. జాతీయ కళాశాల యొక్క వార్షికోత్సవము కొలది దినములలో బిసెంటుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగనని తెలియుచున్నది. ఆ దినమున ఆంధ్రులందరును వెడలికళాశాలకు కానుకల సమర్పించి, దేశమాత నారాధించుట ధర్మము.

కర్నూరి తీర్థావము
శర్మగారి తీర్థావము, నిరాకరింపబడింది. తీర్థావమునకు అనుద్యోగసభ్యులే వ్యతిరేకముగ మాటలాడిరి. ప్రభుత్వమువారి విషయమై తాట ప్తము వహించెదమని దెలిపిరి. ఈ తీర్థావమును ప్రవేశపెట్టక పూర్వము తోడిసభ్యుల యభిప్రాయమును శర్మగారు గనుగొనిన బాగుండెడిదని, యనేకులనుకొనవచ్చును. కాని యిందుచే, రాష్ట్ర వారు లెట్టి విఘ్నముల దాటవలయునో వ్యక్తమగుచున్నది. ఈ సమస్యపై ఆంధ్రనాయకులు ఆంధ్రేతరుల తోడ్పాటుతో, తమ దృష్టిసంతను కేంద్రీకరింపవలసిన తరుణ మాసన్న మయినది. ఎట్టి కార్యపాధనమార్గము లవలంబించుట ధర్మమో, వెంటనే యాలోచించి, కార్యక్రమము నిర్ణయించి ఆంధ్రనాయకులు ప్రాప్తితులు.

లోకమాన్య తిలకు
వీరికి బొంబాయి బొగ్గవ్యాపారులు 5711 రూప్యములను ఆంగ్లదేశ రాయబారపు వ్యయములకయి సమర్పించిరి. భారతీయ వర్తకులు స్వరాజ్యావసరమును గ్రహించుచున్నార ను కిది యొక తార్కాణము.

ఉత్కేని నూనె టు.
అండను, ప్రెజెంటు :- ఉత్కేనియలో నూనె టున కిప్పును సర్వాధికారము కలిగియున్నది. ప్రెజెంటు సహకార భావముగలుగు విదేశ దేశీయ విషయములలో నేకీభావముతో పనిచేయుట కంగీకారము కలిగిన.

సమోవా.
జెల్లింగ్సు, ప్రెజెంటు :- సమోవాను జర్మనుల కిచ్చిన చరిత్రకు సముద్రమున బ్రతిఘటించి చాలనవ్వము కలుగును గాన విసంధిపర జరిగినను న్యాయమున ఆప్రేయ ప్రతినిధుల సాక్షిలో నుండవలెనని మాసిగారు నుడివరి.

బిరోపామహానంగాముము

(రైతుల పక్షము)

ఇంగ్లండు

వర్తకసంఘములగు సమావేశ మొనరించుట
లండను, ఫిబ్రవరి 6:—జాతీయ సభలయందు పాల్గొనిన వర్తకసంఘము లన్నియు తమకు ప్రత్యేకముగా కలసికొనవలసినదని గట్టిగా రాజ్యసభకు వార్తా ప్రసాదముచేసి ప్రకటించుచున్నది.

ఆహార పదార్థములు.

ముందు రెండుమాసములందు కృతకము.
లండను, ఫిబ్రవరి 6:—ఆహార పదార్థములను దాచుకొనినవారిని కఠినముగా దండించుచున్నది. అట్టి కఠినత పాలు, గాఢము, తామరము, పదార్థములను దాచుకొని యున్నవారు వాటిని ఫిబ్రవరి 11, 13 తే. ల తోపున యిచ్చి వేయవలసినదనియు రాండా ప్రభువు ప్రకటించెను.
పార్లమెంటు మహాసభయందు దృఢపరచుచు రాండా ప్రభువు ఆహార పదార్థముల కృతకమును రెండుమాసముల యందును కడు కఠినముగా యుండుననియు, గతక కఠిన్యతల యను తమకు సహాయ మొనరింపవలసిన దనియును చెప్పిరి.

ఆహారపదార్థముల నొసగుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—ప్రభుత్వవర్గపు ట్టాక్యగులు నియమితమైన పరిమాణముల ప్రకారము ఆహారపదార్థముల నొసగుట వీలైన మొత్తము మాసములవరకు ప్రారంభము కాదని పార్లమెంటు ప్రజాసభయందు స్పష్టముగా చెప్పిరి.

హాల్లిఫాక్సు ఉపద్రవము.

ఉద్యోగిని అరెస్టు చేయుట.
లండను, జనవరి 6:—డికేంబరు 6-వ తేదీన హాల్లిఫాక్సు నగరమున సంభవించిన ఉపద్రవమునకు సంబంధించిన ప్రధాన పరిశోధకాధ్యక్షుని కరకడయొక్కట అనుశోధనలపైబంధించిరి.

ప్రాసన్న

పశ్చిమరంగమున మహా సంగ్రామము.
సాంగ్రామిక కక్షలకన్నావాములు.
లండను, ఫిబ్రవరి 6:—పశ్చిమరంగమున నిపుడుకాంతి దీక్షలు పోరాడుకొనుచు, విమానపు ముట్టడులు మున్నవని జరుగుచున్నదనియు, కండ్లకత్త ఫిరంగులతో యుద్ధము జరుగుచున్నదనియును రయిటరువిశేషము తెలియజేయుచున్నది. గతరాత్రి మామైకులు కొందరు పోయల్కాపిలు పరిసరమున శత్రుస్థానమున పోయ్యుకొని 29 రుసు చంపి, ముగ్గురును బంధించిరి. మాకు విశేషమున వ్యయము కలుగలేదు. కాని యిట్టి చిల్లరయుద్ధము చాలకాల ముక్రమింపదు. శత్రువులకు తూర్పు రంగమున నుండి వైద్యములు చేరుచున్నవి. మిత్రవందలివారికి గూడ కహాయనీనలు విశేషముగా చేరుచున్నవి. జరుగబోవు పహాయధమున వైద్యసంఖ్య విస్తారము యుండును.

శత్రువిమానముల గూల్చుట

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—మార్చి 6 పాగుగొట్టుతెలియజేయుచున్నార: కాంగ్రెయి కోడ్డు పరిగరమునందు మొక స్థానమును వైరులు ముట్టడించిరి. తమను, ఈమెను, మార్క్యాయింగు, బ్యూపాము కేంగ్రెయికోడ్డు పరిసరములందు వైరులు తీవ్రముగా ఫిరంగులను కాల్చిరి. మందుకొట్టు మున్నగు వానిపై పగటిపూట మా విమానములు బాంబులను వేసిరి. మెనిను రైలుస్టేషను వైరును, కేంగ్రెయి ఆగ్నేయ భాగమునను మా విమానములు 15 టన్నుల బాంబులను పడవేసిరి మా విమాన మొక్కటి గానరాకున్నది. శత్రు యంత్రములు 8 గూల్చబడినవి.

శత్రువులను పారదోలుట

వైరివైరుల బంధించుట.
లండను, ఫిబ్రవరి 6:—మెలికోడ్డు ఎవైరులయొద్ద ముట్టడింపబడిన వైరివైరుల దరిమివేసి వారియందు కొందరును బంధించితిమి. పార్లమెంటువైరుల యందు కఠిన్యత సమము సంభవించెను.

మహ్య

రమ్య జర్మనీల సంద్ధి రాయబారములు.
రైట్మహాతీయుల వాంఛలు.
లండను, ఫిబ్రవరి 6:—రమ్యవారి వాయువా ర్త యిట్లు తెలియజేయుచున్నది:—రైట్మహాతీయుల సందేశకరాష్ట్ర యొక్క నుండవలయుననియు, రైట్మహాతీయు, మార్క్యాయింగు ప్రజలు రమ్యనుండి విడిపోవ సిద్ధముగనున్నారను జర్మనీయుల ప్రకటనము కేవల మగత్యమనియు, ప్రజలు తమయభిప్రాయములు స్వచ్ఛందముగా ప్రకటించుట కవకాశ ముండునగాన నేవలనన్నిటిని దీసివేయవలసిన దనియును రైట్మహాతీయుల ప్రతినిధి ప్రకటించెను.
తమవైద్యములను రప్పించుకొన రమ్యవారంగీకరించిరి. ప్రజలు రమ్యరాష్ట్రమునుండి విడిపోవ సిద్ధపడి యున్నారని జర్మనీయులు విశ్వసించియుండిరని వారు గూడ తమ వైద్యముల నా రాష్ట్రములనుండి రప్పించుట కాటంకముల జెప్పెను.

రాయబారు లాకస్టిక్ముగ వెడలిపోవుట

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—సంద్ధి రాయబారములను జరుపబోయిన జేరను వ్యవస్థాత్మక, కవుంటు జెర్మినుగా ర్మిపురుగు ఆకస్మికముగ జెర్మను నగరమునకు వచ్చిరట రాజకీయ ఆర్థికాది సమస్యల గూర్చి చర్చలు జరుగుచున్నవి. కాన ఆ చర్చలయందు పాల్గొనవలసి యిట్లాకస్టిక్ముగ బోవుచుంటిమని రాయబారులు పైకి చెప్పెను. గాని నిజస్థితి తెలియరాకున్నది. రాయబారుల కభ్యంతరము కలిగి జర్మనీయు లొసగు జేకాక్రమణముతో గూడిన సంద్ధివరకుల సంగీకరింపవలసినదను తుదిశేఖ సంపదలది వీరిట్లాకస్టిక్ముగ రాజధానిని చేరి యుండవచ్చును.

బోల్లివిక్కు పక్షమువారి ప్రతికూలభావము.

లండను, ఫిబ్రవరి 6:—ప్రెస్టు లిటోవిక్కున బోల్లివిక్కు పక్షమువారు నూచించిన భావము సునియముగ నుండలేదని తెలియజేయుచున్నది. వీరి యభిప్రాయము తూర్పురంగ వ్యవస్థ అవకాశ మొసగదనియు, కోకెలు యివ్వవలసి మున్నగు స్థలములయందు బోల్లివిక్కులు శ్రేణియనుటచే నోడింపబడిరినియును, ఉక్రేనియా వైద్యములన్నియు రాజాపక్షమున సమర్థించుచున్నవనియును వైవార్తయందు వివరింపబడెను.

కార్లెను సేనాని.

పోల్క, కార్లాక్ ఇకేటెరిను స్టావు, ఒడిస్సాల యందు బోల్లివిక్కు పక్షము వారిమాట చెల్లుచున్నది. నల్లసముద్రపు నౌకాదళము గూడ వారిని సమర్థించుచున్నది. తన యొద్ద నున్న 100000 వైద్యముతోడ కార్లెను సేనాని రాజా పక్షము వారితోడ చేరెను.

ద్యూటాక్ సేనాని యాడింపబడుట.

ద్యూటాక్ సేనాని నోడించి, వైరిక కార్మిక ప్రతినిధి వర్గసంఘ వైరికులు ఒకరు బయట విప్లవోద్యమమునకు బడేసిరి బోల్లివిక్కు పక్షపు ట్టాక్యగులు ప్రకటించుచున్నారు.

రమ్యవారి ప్రధానస్థానమును పట్టుట.

సేనాని, ఉద్యోగివర్గము బంధించబడుట.
అమ్యుటెర్నాము, ఫిబ్రవరి 6:—రమ్యవారి ప్రధాన స్థానము మువెలిక్కు పోలేండువారు బట్టుకొనిరని బుర్లికు నుండి రంక్రివార్త చేరినది. క్రెలింకో సేనానియు, వారికింది యుద్యోగివర్గ మంతయును బంధించబడెను. కిఫ్లా బోల్లివిక్కు పక్షమువారు తిరుగబడి ఉక్రేనియనులు కలవరము నణచివేసిరి. ఉక్రేనియా సంద్ధి రాయబారి వర్గమున కభ్యంతరము పోలావో విమానము ఉక్రేనియా ప్రధానమంత్రిగ నేర్పవలసింది.

గ్రీసు

గ్రీకులతిరుగుబాటు
లండను, ఫిబ్రవరి 6:—అండోళనకారులగు పాదుల వలన గ్రీకులు తిరుగబడియున్నారు. రాజ్యాంగసభను మాసివేయ వలసినదని అధికారులు ప్రకటించిరి. వైద్యముల జేర్చు గూడదని సభయందలి అతివాదులగు సభ్యులు పోరాడ నున్నది మరుచున్నారు.

టర్కీ

బాలాపామాను విచారించుట.
పేరిను, ఫిబ్రవరి 6:—బాలాపామానై ఫిర్యాదులో నిట్లు వివరింపబడెను. మార్చి యుద్ధానంతరమున, ఆకస్మికముగ ముట్టడించి విజయము నొందజాలమని జర్మనీయుల కదైవ్యము కలిగి పరాసువారి తోడ సఖ్యమును కలుగజేసి కొని అంగ దేశమును జయింపవలయునని నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రజలు ప్రత్యేకసంద్ధిని వాంఛించునట్లొనర్పవలసి యుండెను. అవసరమైన ఎంత ధనమునైన వ్యయపరుప జర్మనీయులు సంసిద్ధులై యుండిరిని నిదర్శనములు కలవు. ధనమిచ్చి భావిస్థితి కడు దీనముగ నుండునని ప్రజలకు స్ఫురింపజేయు నట్లొనరించి, పరాసుదేశపు రాజ్యాంగ పక్షములయందు కలహములు గలిగింప జర్మనీయులు యత్నించిరి. ఈ వ్యవహారముల నన్నిటిని చక్కజరుచు సామర్థ్యముగల వ్యక్తులు బాలాపామానాగారింజు వేగొకరు లేరు.

కుట్రవలన హాని.

విశేషముగు చతురతతోడ కుట్ర వృద్ధి మొందింపబడి కుట్రవలన పరాసుదేశము మహత్తమగు విపత్తును జిక్కికొనెనని వైద్యము వివరించుచున్నది.

తురుష్కుల అపజయములు:—కొయికో విశేషముకు పయ్యెనిరు పత్రిక కిటుల తెలియజేయుచున్నది:—పెల స్టేను సమరమున జర్మనీయు లపజయ మంది, తమవై నేరము లేదని ప్రజలను మోసపుచ్చుచిదిజులు పాపావలన నీయప జయములు కలిగిన వని వాదింప సంసిద్ధులై యున్నట్లు నిదర్శనములు గాన వచ్చుచున్నవి. మా యవస్థుండనము ప్రారంభమైనపుడు ఫాకెను హాయిను, క్రెసెంస్టీను సేనానులు తురుష్కు సేనను నడపుచుండెరిని జర్మనీయులు ప్రకటించియున్నారు. వీక్షబాయెద్ద వీరపజయ మొందగ నే డి జి పులు పాపాగారు సేనల నడపుచుండెరిని ప్రకటిం ప బ డు చు వచ్చెను. వేలెస్టీను సంగ్రామమును గూర్చి జర్మనీవారిచే డెక్లరేషన్, తురుష్కు సేనానియే అపజయములకు కారకుడని వ్రాయుచు ఫాకెను హాయిను సేనాని నామమును కప్పి పుచ్చుచుండిరి. నిజముగా దిజులు పాపాను వైద్యాధిపత్యము నుండి తొలగించి చాలకాల మయ్యెను. క్రెసెంస్టీను సేనాని ద్వారా ఫాకెను హాయిను సేనాని యుద్ధమును వశపుచుండెను. జర్మనీవారి సోదర్షన ప్రకటన మొకదానిని జూచినయెడల తురుష్కు లొక్కరై మమ్ముల నెదుర్చుచుండి రనియు, ఆ వైద్యములయందు జర్మనీయు దొక్కడను లేదనియును పలువురూహించురు.

జర్మనీ

జర్మనీ నౌకాదళాధికారి
అంతర్జామిక సమరము నిష్ఫలమగుట.
అమ్యుటెర్నాము, ఫిబ్రవరి 6:—డిస్కెంపులను పత్రిక యందు జర్మనీవారి నౌకాదళాధికారియిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—మనమాహించి యుండినప్రకారము అంతర్జామిక సమరము పర్యవసించి యుండలేదు. తటస్థులను ధయ నెట్టవచ్చుననియును, ఇంగ్లాండు దేశము నవలీల నోడింప వచ్చుననియును, మన మొనర్చిన యూహలు వ్యర్థములయ్యెను.

జర్మనీయందు సమ్మెకట్టులు.

అమెరికా కార్మికవర్గపు ట్టాక్రాయము.
లండను, ఫిబ్రవరి 6:—జర్మనీయందు కలహములు ప్రబలియుండుననుమే, మిత్రవందలివారు సంపూర్ణముగ వైకృతతాభావమును జూపి, బలముగ యత్నముల నొనర్చురలసి కాలమని కార్మికపక్షమువారి యభిప్రాయమైనట్లు ములుల వ్యవ విశేషము మైయుపత్రికకు వ్రాయుచున్నాడు. జర్మనీవారు తమ పాలకవర్గమును త్రోసి పుండ్మాగాని వారికి కాంతి లభ్యముకాదనియు, మనము మన ప్రభుయుములను సమర్థించినగాని మనకు సంద్ధి లభ్యమగుట శూన్యమనియు యిటీవల కార్మికపక్షపు ట్టాక్యగులగు గ్రోంపుయ్యగారిని యున్నారని విశేషము పొందుపరచెను.

హాలండు

సమ్మెకట్టు అంతమగుట.
అమ్యుటెర్నాము, ఫిబ్రవరి 6:—హేగులో సమ్మెకట్టు దాల్చ పురవీధుల వెంబడిబోయి దేశయమంత్రితోడ ముట్టడింపయత్నించి, తమ యత్నమును ఫలమొనర్చుకొనలేక పోయిరి. ఇంతలో పురమున సమ్మెకట్టు అంతమైనదని ప్రకటించబడెను.

వృత్తాంతములు

గోవాల్లో ప్రత్యేకము:— వీరు ఈ నెల 6 వ తేదీన కలకత్తానుండి ఇంగ్లాండుకు బయలుదేరిరి.

విశాఖపట్టణము జిల్లా పోలీస్ ఠాణా కా గొల్లపర్తి గ్రామమునందు కృష్ణవలయ గ్రంథాలయమును స్థాపించు స్కూల్ సలీన స్నేహితు ఓ కృష్ణుడు పంతులుగారిని ఆగ్రాసనాధిపతిగ నియమించిరి.

స్వార్థత్యాగశ్రేణి:— ఒక కూలివాడు మురిగిగోలిని బాగుచేయుచు నందులోపడి విషవాయువునకు వశుడై మృతి నొందెను. అతనిని కాపాడుటకు మరి ఓ గురు కూలియ ఆగోతులోపడి మృతిచొందిరి. వారి స్వార్థత్యాగమునకు స్వార్థక చిహ్నమును నెలకొల్పుటకు ఆలోచన జరుగుచున్నది. అందులకు బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక ఒకనిని శిరస్యచినది.

శవదహనము నిలిపివేయబడుట:— కలకత్తాలో గతయాది వారము సాయంత్రము నలుగు రోక శవమును నిమ్ తుట్టా శ్మశానమునకు మోసిగొని వెళ్లిరి. మరణముల రిజిస్టరులో మరణించినవారి పేరు నమోదుచేసి శవదహనమున కంగీకారమిచ్చుటకు బూర్వము రిజిస్ట్రారుగారు శవము మెడమట్టు నొక గుడ్డ చుట్టబడి యుండుటచే అనుమానపడి వారా గుడ్డను తీయించి వేసిరి. ఒక చెవుమొదలు రెండవదానివఱకు మెడమీద సొక నలు కగపడినది కాని అది కట్టివేయబడెను. శవమును మోసి కొని వెళ్లినవారు జ్యూరీడితుడై మరణించెనని చెప్పిరి. అయిన పుటికిని రిజిస్ట్రారుగారు పోలీసువారిని రప్పించి వారినలుగురిని వారి కొప్పగించిరి.

బండిప్రమాదము:— బెంగళూరులో ప్రసిద్ధిగాంచిన సుపెంగిపిల్ల అను నొకవర్తకుని కుమారుడు ముత్తు అనువాడి నెల 4 వ తేదీ రాత్రి ఒక జల్మాబుడిలో కాక వెంటు రోడ్డుమీద పోవుచుండెను. కొంతదూరము పోవునపుటికి గుడ్డము బెడలి పరుగెత్తుటచే గుర్రము నావుటకు బండినానికి సాధ్యమయినది కాదు. దాని ఇవ్వము వచ్చిన త్రోవను బండిని ఈశ్వరకొని బోవుటలో ఒక విద్యుచ్ఛక్తి దీపపు స్తంభముబండి కడ్డుపడినది. బండి గొడుగుబాటుయ్యెను. బండివాడును లోన గూర్చుండిన ముత్తును క్రిందపడిరి. పోలీసువారు బండివానిని తేనెదీయుట కెత్తించునపుటికి వాడు మృతిచెందెను. ముత్తుకు కనిపెన గాయములు తగిలినవి. అత డిప్పను దివరింగు ఆస్పత్రిలో జికిల్స్ సెందుచున్నాడు.

స్నానముల పండుగ:— ఈ నెల 1 వ తేదీన అలహాబాదులో జరిగిన స్నానములపండుగ సమయమున సొక హైందవ బాలుడు యమనానదిలో మునిగిపోవుచుండగ చూచిన పోలీసువారు పడవలు, తాళ్లుమున్నగు సామగ్రిని జతపరచిరిగాని వారిలో నొకడును నీటిలోమునిగి బాలుని రక్షించుటకు ఆంగీకరించనందున ఈతలో నగరమండలము ప్రసిద్ధిగాంచిన లాల్ మోహన్ బెనర్జీ గారచుట్ట యుండుటచే నదిగార్డు ఫేర్ మాన్ టిలుగారు బెనర్జీగారిని ప్రాత్యాహవణి నీటిలోనికి దింపిరి. బెనర్జీగారు రెండు పర్యాయములు నీటిలో మునిగి కాని వారికి ఆ బాలు డగుపడలేదు. అకస్మికముగ బాలుని తల వైకివచ్చినపుడు బెనర్జీగారు ఖాట్టును పట్టుకొని వానినిరమ్మున నీటి వెలుపలకు దీసిరి. బాలునికి ప్రాణముండెను. బెనర్జీగారు వానిని తమ ఇంట్లో పెట్టుకొని చీర్చిరి.

ఉద్యోగములు చెప్పించు మిషన్ ద్రవ్యమును పుచ్చు కొనుట:— కలకత్తాలో చాకర్ థియేటరు నొక 28 సంవత్సరములయవకుడు తన హోటలులో తనతోగూడ భోజనము చేయు కొంతమంది విద్యార్థులకు తనాశీలుదారులు, డిప్యూటీ తనాశీలుదారులు ఉద్యోగములు చెప్పించెననియు అందు కొఱకు తన పరిచయములో నున్న ఆధికారులకు కొన్ని లంచములు ఇయ్యవలయుననియు చెప్పి ఒక్కొక్కనియొద్ద రెండేసి వందల రూ॥లను పుచ్చుకొనెను. ఇదివిని విద్యార్థి చుట్టియొకడు గడుగు వాడగుటచే చాకర్ థియేటరు సమాచారమును పోలీసువారికి తెలియపరచెను. వారు వానిని పట్టుకొని కేసు చేసిరి. వంగదేశపు గవర్నరుగారి కార్యదర్శి, పోలీసుకమిషనరు మున్నగు గొప్ప ఉద్యోగులు తన పేర బాలులు వ్రాసిగని చెప్పించు అవిద్యార్థులకు కొన్ని ఫోర్టర్లీ ఉత్తరములను అగుపరచి, థియేటరుల తపాలాఫీసులో నుద్యోగిగనండి నటును వారిని సోదా చేయబడినపుడు ఆతనియొద్ద ఉండిన దొంగ ఉత్తరములన్నియు బైలుపడినవనియు తెలియచున్నది.

వ్యాయవాదిపట్టా రద్దు చేయబడుట:— అలహాబాదులో చాల్ దిబాసు రుద్దీన్ అనునొక వ్యాయవాది తన కేసుల సాక్షులకు ఫలానా ఫలాని అంశములు రోడ్డులో జెప్పడని బోధపడుటచే హైకోర్టువారు వ్యాయవాదిపట్టా రద్దు పఱచిరి.

బంగారమున వరదలు:— బర్మియ, హుగ్లీ, చళా రామం డలములయందు బామెదరునది గట్టవైచుండి పారినందువలన 800 గ్రాములకు పట్టుము సంభవించెను. గ్రామస్థుల ప్రతినిధులగు 60 మంది తగుమనుస్థులు తమకు బర్మియ మహారాజావారు నాయకులై యుండ రోడ్డుపై ప్రభువును సందర్శించిరి. ముమ్మందు నవీప్రవాసము పొంగిపారిన యుడల ప్రజల కెట్టి యిబ్బందియులేక యుండునట్లు నరసింహ వలసినదిని ప్రతినిధివర్గము గవర్నరు గారికి విన్నవించెను. మహారాజావారు చదివి వినిపించిన విజ్ఞాపన ప్రత్యేకములన రోడ్డుపై ప్రభువునకు హస్తమును కఱగిపోయెను.

తమ ప్రత్యుత్తరమున దొరతనమువా రీదియమన నిది వరలో నేల కట్టుదిట్టముల నొనర్చియుండలేదను విషయమును చర్చించుచు, ముమ్మందు వా రేమి చేయదలచి యున్నదియు గవర్నరుగారు వివరింపజొచ్చిరి. వరద నీటివలన నెట్టి యపాయమునలేకుండ జేయ యత్నములు జరుగు చున్నది వరదనిగు నదికంటె ఎక్కుగన్న స్థానములందు నిలువమగునట్లు రిజర్వాయరు లేవ్వనవలయును. మేము నిర్మింపవచ్చు రిజర్వాయరున 2000000000 లక్షల ఖనపుటనుగుల నీరు నిలువ యగుట కవకాశముండును. ఇవట నీరంతయు నిలువయినచో పునాహతునది తగ్గి ప్రజలకు నష్టము కలుగనేరదు. అనంతరము నిలువయైన నీటిని క్రమక్రమముగ పల్లపు కాలువ వైకి విడుతురు. రిజర్వాయరు నిర్మింపవలసిన స్థానము నిశ్చయమైనది. మాదర్బాత్తున సహాయమొనర్చి, ఇండియా దొరతనము వారు మాకిటీవల నిపుణుడుగు ఇంజనీరు మోసగియున్నాడు. ఇంజనీరు రాక్షసుగాడు. కొన్ని వారములనుండి పనిచేయుచున్నాడు. ఒక సంవత్సరములో పునదర్బాత్తు మిగిసి స్థానము మున్నగు నవి నశ్యుధుగునని గవర్నరుగారు చెప్పిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ.

ఈ నెల 6 వ తేదీన జరిగిన శాసనసభయే సర్వే మొత్తముగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినసభలలో నంశ్యసభ. పగలు 10 గంటలు మొదలు పర్యాయము 2-15 వరకును సభ జరిగినది. మ్యానిసిపాలిటీ సవరణచట్ట ముమోదించబడినది గా॥ చింతామణిగారు చాలతీర్మానముల నుపపాదించిరి. ఆ రాష్ట్రమున ఇండియను ఎడ్యుకేషనుల సర్వీసు యుద్యోగములకు ప్రాసన్ని యలు ఎడ్యుకేషనుల సర్వీసువారిని నియమించవలెను. ఈ రెండుని భేదములను తీసివేయవలెను. చేయవలసిన పనినిబట్టి విభాగ మేర్పరపవలెను. మొత్తము ఉద్యోగములలో 45 శాతము ఉద్యోగములకు భారతీయుల ను నియమింపవలెను. చిన్నపనులలో నుండు పాశ్చాత్యులకును భారతీయులకును సమానతము లివ్వవలెను. ఈ రాష్ట్రములోని వారికి ప్రత్యేకపు ముజరాను ఖాద నియ్యవలెను అని లె. గవర్నరుగారు ఇండియా దొరతనమువారికి నూచింపవలెనని చింతామణిగా రుపపాదించిన తీర్మానమునను గూర్చి చాల చర్చ జరిగినది.

ఈతీర్మానమును మొత్తముమోదనంగీకరింప నీలులేదుగాని ఈవిషయము ఇండియా దొరతనమువారి ఆలోచనలో నెయున్నది. ఈతీర్మానమును గూర్చియు నేను జరిగిన చర్చను గూర్చియు వారికి తెలిపెదనని అధ్యక్షులు నుడిచిరి.

ప్రావిన్సియలు సర్వీసు వారియందు దొరతనము వారికి గౌరవలోప మేమియును లేదని కేమగారనిరి. తీర్మానము నీగి పోయినది.

ప్రతి సంవత్సరమును క్రొత్త ప్రాథమిక పాఠశాలల శిరస్యముటకు దొరతనము రాష్ట్రవాదులునుండి కొంతభాగమును ప్రత్యేకించవలెనని గా॥ చింతామణిగా రుపపాదించిన తీర్మానమునకు 22 రు అనుకూలును 19 గురు ప్రతిపాలురును తేలిరి. తీర్మానము గెలిచినది.

తామస్థులుగా నున్న రిక్త పీఠాల్లోను జరిగిన సభా కార్యములను గూర్చి మొత్తముగా రంత్యమున వివరించిరి. భావి స్థితి దుర్భాగ్యముగాని రాజకీయ స్వాతంత్ర్యముతో కన్న స్వాతంత్ర్యములను హెచ్చుగల్పు. సభ్యుల సహకారభావమునకు వారికి కృతజ్ఞుడనని సర్వే మొత్తము గారు నుడిచిరి. పిమ్మట భాయాగటము తీయుడెను.

బొంబాయిలో హెచ్చుధరలు.

ఇండ్లదలను హెచ్చుచేయుటకు నివారించుటకుగూర్చి ఆలోచించుటకు హైకోర్టును గృహశాఖవారు ఈ నెల 6 వ తేదీ రాత్రి సమావేశమైరి. అధ్యక్షులగు సర్. మాధవ చౌదరిగారు ప్రగ్రాసన మలంకరించిరి. ఇంపుపుమెంటు ట్రస్టు అధ్యక్షుడు ఆరుగారు చర్చను ప్రారంభించిరి. ప్రభుత్వోద్యోగుల డివిజన్ క్యమములు హెచ్చుటను గూర్చి విచారించుట శ్రద్ధవైన యొక సంఘమునకు ఆరుగారు గాధ్యక్షులుగా నుండిరి. (1) ఇండ్లను కోరవారి సంఖ్య హెచ్చినది. చాలినన్ని ఇండ్లులేవు. (2) ఇతర స్థలముల నుండి చాలమంది బొంబాయికి వచ్చియున్నాడు. (3) యుద్ధ కారణమున వ్యాపారమున చాల భవమును గడిచినవారు. హెచ్చు ధరలకు నివేశన స్థలములను ఇండ్లను కొనుచున్నాడు. (4) కొందరు ఇండ్లను మొత్తముగా నడ్డెట పుచ్చుకొని యితరులకు లాభమున కిచ్చుచున్నాడు. 5 ప్రభాపిత ప్రతిష్ఠాపనములవారు ఇండ్ల కొనుచుండుటచే హెచ్చుధరలను రాబట్టుటకు అడ్డెలను హెచ్చించుచున్నాడు. (6) క్రొత్త యిండ్లను కట్టుటకు నీలులేకుండ కూలివాండ్ర కూలియును సామగ్రిల ధరలును చాల హెచ్చినవి. ఈ కారణములవలన అడ్డెలు హెచ్చినవి.

(1) అడ్డెలకు నియమించుట కొకసంఘము శిరస్యచరలెను. యుద్ధారంభమునుండియు వసూలుచేయబడిన అడ్డెల వివరములను గృహయజమానుల నడుగుటకు వారి కధికార మిచ్చుటచే వలెను. (2) యుద్ధమునకు పూర్వమున్న రేటుకంటె-కనీసము 1918 లో నున్న రేటుకంటె- అడ్డెలను హెచ్చింపరాదని తాత్కాలికముగ చట్టమును చేయవలెను. అది సమస్థితి కలుగువరకు నమలులోనుండవలెను. (3) ఇట్లు కాళిచేయవలెనను నోటి నుకు గడుపు ఒక నెల నుండి ఆరు నెలలకు హెచ్చింపబడవలెను (4) అట్టి నోటి ను నిర్దువారు కాణమున చూపవలెను. ఆకారణమును అడ్డెల నియామకాధికారి ఆమోదించవలెను. (5) గృహ యజమాని తగినంత కారణము చూపినగాని అడ్డెలవారిని వెడల నకువకుండుటకును, అడ్డెలనిచ్చువారు తగినకారణములను చూపినచో ఖాళీ నోటీసు వాయిదాను హెచ్చించుటకునుగూడ స్కూలు కాబుకోర్టుల కధికారముండవలెను. (6) నీసను టిక్కెట్లు కల వారికి రైలుచార్జీలను హెచ్చింపగూడదు. (7) యుద్ధానంతరమునెరవకు జీవితసంఘములు ఇండ్లను కొనుగూడదు. ఇట్లు చేసిన ఈ బాధ తొలగగలదని ఆరుగారు నుడిచిరి. దీనిపై చాలచర్చ జరిగింది. ఏవో యొక చట్టమునరహసి అందర నభిప్రాయపడిరి. గృహయజమానుల పక్షమునను అడ్డెలవారి పక్షమునను గూడ వాదనలు జరిగినవి. శాసనముచేయుటయే సాధనము దొరతనమువారు గూడ నావిషయమున నాలోచించుచున్నారని తెలిచెను. మనము ఇండియా దొరతనమువారి వ్రాయవలెనని అధ్యక్షులు నుడిచిరి.

విశేషకు లొకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురం ఠాణా కా జమాబందీ పెద్దాపుర, డిప్యూటీ కలెక్టరు అభివ్యక్త పట్నాయకుగారు చేయచున్నాడు. చాలాపట్టుకు పూర్తిఅయినది. ఈ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు, యీ గ్రామములో శుభ్రమయిన లోకములందఱు చెప్పువావును అనే బొటసారి బంగారా యున్నపుటికి ఆందులో బసచేయక గ్రామ మధ్యమున సామ్య బాట సాగుల కొరకయి కట్టబడిన జ్యూబిలీ సుత్రములోను అందులోను బ్రాహ్మణుల కొరకయి యుద్దేశింపబడిన రోడ్డుకు పడమరయిపు బంగారాలోను దిగి కొబుల తరబడి నివసించి పయి వెచ్చు ఆడక పేరిగా మచ్చి అక్సీను పరిహాదా ఆక్కడనే నెగించుచుండుటవలన యితర బొటసారులనును ధైర్యపు వద్దకు నీరు తెచ్చుకొనుటకు వెళ్లే స్త్రీలు మొదలగు వారికిని యిబ్బందిగా నున్నది. కాబట్టి వివిధవర్ణముల వారి హక్కులు కాపాడుటకు నియమించబడినట్టియు కంకణము కట్టుకొన్నట్టియు ఆధికారులకు వీరే ముందుగా బ్రాహ్మణ సత్రములో బసమాని వేసి తక్కిన వారికి మార్గదర్శకు లగుదురని నమ్ముచున్నాము. పెద్దాపురం ఠాణా కా బోర్డువారును డిస్ట్రిక్టు బోర్డువారును, సత్రము ఠాణాకు రెండుభాగముల వయినయును బ్రాహ్మణ సత్రమనియును తదితర సత్రమనియును రెండు పేర్లును వ్రాయించుట యుచితము. అందులన క్రొత్త గావచ్చు పట్నాయకు గారితోటి అక్సీగట్ట ఎరిగి ఏవో చూడగా నే తెలియును.

సమరభూమియందలి సేవల విషయమును గూర్చి ముచ్చటించును. మొనపాడుమీయూ సిరియా రంగమలయందలి దళములకు నిరంతరమును విషయము కలుగుచుండెను. తూర్పు ఆఫ్రికాయందు విజయములు చేకూర్చుచుండెను. ఇచట భారతీయ సైనికులు విశేషముగ బోధపెట్టియుండిరి. యుద్ధమున నూతనదళ యారంభమగుచున్నది. ఈస్ట్రేయం దంటాకలహము వలన ఆంగ్లేయులు భరింపవలసిన సమరభార మధికమైనది. హిందూదేశమును సామ్రాజ్యేతర భాగములను మరికొన్ని త్యాగముల మొనర్చి సంసిద్ధములై యుండవలయును. నెంట్రలు రిక్వాటింగు బోర్డువారు సైనిక సంబంధమగు నన్ని సమస్యలను సంపూర్ణముగ పరిగియొన్నారు. ఆవశ్యకమగు సైనికులను జేర్చుటయం దాయా రాష్ట్రముల యాధారములనుబట్టి సైనికుల జేర్చునట్లేర్పాట్లు జరిగియున్నవి. రాష్ట్రములయందు రిక్వాటింగు బోర్డులు ఏర్పరుపబడినవి. సంఘముల నేర్పరచినందువలన సైనికులు విశేషముగ లభ్యమైరి. పంజాబు రాష్ట్రమున నింతవరకు రిక్వాట్టు విశేషముగ లభ్యమైయున్నాడు. రాష్ట్రీయ సంఘముల సహకారమునమున్నందు తమతమప్రజాసంఖ్యనుబట్టి

రాష్ట్రములు సైనికులను స్వయంచేయగలవు. స్వదేశసంస్థానములు తమ గౌరవమునకును కూలముగ వర్తించియున్నవి. యూరోపురంగమున స్వదేశసంస్థానముల వీరులుపోరాడియిటిరాలె హిందూ శక్తి మనకు వచ్చియున్నది. కాశ్మీరము, బారక్జును జిండు గ్యావీయరు మున్నగు రాష్ట్రముల సైనికులు యుద్ధరంగమున తమ పరాక్రమమును విడితపరచి హిందూ శక్తి మనకు వచ్చియున్నది. ఈ సైనికుల సేవ ఉద్యోగుల హక్కు మను పొందియున్నది. బారక్జును పదాతిదళ మిటివల విశేషముగ వ్యయం నైతిక సంఘమువారి యుక్తిచక్రము వందములను పొందియున్నది. తమ సైన్యములను సమరించి మరల యుద్ధరంగముల కనుప స్వదేశ సంస్థానములు యెక్కించుచున్నవి. గాజా యుద్ధమునను, అనంతరమున క్రైస్తవులను పారదోలుటయందును హైదరాబాదు, మైసూరు, గ్యావీయరు, పాటియాల, ఆల్వారు, భవల్పూరు, భైర్పూరు సైనికులు విశేషముగ పరాక్రమమును జూపిరి తెలియజేయుచున్నది.

సంస్థానాధీశుల వాత్సల్యము

సంస్థానాధీశుల వాత్సల్యముపాద మైయున్నది. హోల్కర్లును హోరాజావారు 5 లక్షలను, నవనగరు మహారాజా, సిరోహిమహారాజు గార్లు చెరి లక్షరూపాయలను, బాంబునిమా నము నిమిత్తము సింధుమహారాజావారు 45 వేల రూపాయలను నభామహారాజావారు 25 వేల రూపాయలను 100 శిష్టులను, ఉత్తరప్రదేశ సంస్థానముల ప్రభువులు లక్ష రివేల రూపాయలను—ఈ మున్నగు విరాళములు చేరి యున్నవి. సైనికుల జేర్చుచున్నయును జనులూ, అశ్వశృంగరపురము, కాశ్మీరము, పాటియాల, కపూర్థల, మున్నగు సంస్థానములు సైన్యములను రిక్రూటింగు బోర్డువారికి విశేషముగ సహాయపడి యుండెను. యుద్ధమునకు సంబంధించు వ్యయములను పూరించుకొను నిమిత్తము ఇండియా దొరతనమువారి కోర్కెపైనే భవల్పూరు సంస్థానాధీశులు తమ సైనిక సంఖ్యను వృద్ధిచేసి యున్నారు.

ముందు పార్లమెంటుకు పంపబడు నూతనలను చర్చించుటకు తగినంత ఆనకాళి మొనగబడునని ప్రకటించబడిన విషయమును మీకు స్మరణకు తెచ్చుచున్నాను. అట్లు ప్రకటించుటకు ఇంగ్లాండు దొరతనమువారు నమరవించిన ఆయా సంఘముల నాయకులు బాగుగా నాలోచించి తమ అభిప్రాయములను నాకు తెలిపిన సేవ వారిని ఆదారతనమువారికి పంపెదను. కాంగ్రెసువీరు పృథివిని లూగజేశమున కేగి అంగ్లజేతదొరతనమువారికి తమ భావములను తెలుపవలెనను చూచినను సేనాలంబించిరి. ఇతరులకు గూడ్స్ నిట్టితలచేకలుగవచ్చును. అట్టి పృథివియు యుక్తకాలమున న శత్రుల విడితపడి గిడి. దానికి ఇండియా దొరతనమువారెట్టి అభ్యంతరమును కల్గింపరు. సేనాధ్యక్షుల సలహాను సహాయమును సంతోషపూర్వకముగా నిచ్చెదను. మొదటిలో సంస్కరణము లభిష్టవలంబించుచున్న విధానమునే మేము ప్రవర్తించుచున్నది. అందువలన వివిధ పూర్తిగా జరుగుటకు వీలగును. మేము చేయు నూతన లెట్టివైనను అతిస్వల్పమున విమర్శించు వారు కొందరును జూనికరులను కొందరును విమర్శించురని నే నెరుగక పోలేను. అది తప్పక ఆగట్లు 20-వ తేదీన చేయబడిన ప్రకటనను నాచరణమునకు తెచ్చుటకు మే మంతకరణయా ప్రయత్నించుచున్నామని దీనివలన జేగలదు. అట్లు చేయుట మా ముఖ్యకర్తవ్యమని మేము తలచితిమి. మా కనుకూలముగ నభిప్రాయములను తీసికొని తక్కినవారిని తిరస్కరించుటకు గల ఆకర్షణమును త్రొక్కివెచ్చుట కిట్లు ప్రకటించితిమి దేశీయులందరూ గ్రహించుకొని సేవ సమర్పించును. ఆ పృథివి నమం దరికి నామోదమును కలిగించినది గాన మనమందరమును సహకారభావముతో పని చేయవలెను. అందులకు మొదటి ప్రయత్నమునకు ఈ ఢిల్లీ నగరమునకు మాంటాగూగారి రాకయే నిదర్శనము. నేను మనము వారికి స్వాగత మొసంగు భాగ్యమును బడసితిమి సామ్రాజ్యకావనసభవారి పక్షమున నేను వారికి స్వాగత మొసంగుచున్నాను. వారి కార్యభారమును నా కార్యభారమును విచిత్రైక్యమును కలిగియున్నది. దానిని నిర్వర్తించుటలో మేము సమాన విచిత్రైక్యమును చూచుచున్నాము. అయినను వారు నా కొనగిన సహకారమునకు నేను వారికి వందముల మొనరించుట నా విధి. గతమును నెలలోను పరిగినవి విజయవంతముగ నో కాదో మేము చెప్పజాలము. అది చరిత్రకారుడు వ్రాయుదగినది. కార్యకర్తల మానవాధీనమున లేదు. కాని అసాధ్యకార్యమును బూనినను ఎవరైన నెగ్గుకలిగిరి అట్టివారు మాంటాగూగారి.

ఏది నిజమైన నేమి?

“తేజస్వసుంధుమారు స్వరాజ్యతీర్థము నుపసంహరించు కొనుట, సిద్ధిహిందూ (ప్రొద్దులముచేతనా? లేక, సంపూర్ణ స్వరాజ్యము గోరుభారతీయుల కోరికమోదనా? ఏది నిజము?” అని నిన్నటి “ఆంధ్రప్రభ” అంగుచున్నది. “ఏది నిజమైన నేమి? తేజస్వసుంధుమారు స్వరాజ్యము నుపసంహరించుకొనె?” యని, నేను “ఆంధ్రప్రభకాళిక” సమాధానము చెప్పుచున్నాను. పండ్లవాడగొట్టుట కేటాయింపుననేమి? చెఱువులకు జేత వెయ్యి చాలరా? సంపూర్ణ స్వరాజ్యము గోరుభారతీయుల కోరికమోదన ఈ యుపసంహరణ తటస్థించినది యే యమకొందు? అట్లయినను ఈ యుపసంహరణ స్వరాజ్యవ్యవస్థను కల్లునాచుటనో, యూహించుటనూ రము. సీతులనుకు మ్రొందక సంపూర్ణ స్వరాజ్యవాదుల కోరికనుతీర్చుటకే తేజస్వసుంధుమారు స్వరాజ్యతీర్థము నుపసంహరించి రని, యొప్పుకొనినయెడల, వారు బాప్టిస్టు, పోలక్, యస్. యస్. ఆఫ్ఫుగ్గా మ్రొందక ప్రాతినిధ్యమును, నిరాకరించిన చెప్పవలసివచ్చును. ఈ ముగ్గురు లోకమాన్యులు, ఇండియా దేశముయొక్క ప్రాతినిధ్యమును తలపైకెట్టుకొని, సీతులను బాటుపడుచున్నారని “న్యూయండ్ డియూ” పత్రిక, వెక్కుబడినను ఘోషించినది. హోయార్లు బాప్టిస్టు వగైరాల మ్రొందక ప్రాతినిధ్యమునకే నీరువలదురు? సంపూర్ణ స్వరాజ్యవాదుల కోరికకే నీరువలదురు? వివరలపియున్నది. సంపూర్ణ స్వరాజ్యముననేమి? బ్రిటిష్ దొరతనము వారి వెత్తనములే స్వరాజ్యమా? బ్రిటిష్ వారి వెత్తనమును వదులుకొనుటకు, బ్రిటిష్ కార్యకర్తలను లావ్వుకొందు రను ఆక స్వరాజ్యవాదులకు గలరా? కార్యకర్తలు లోక మాన్యులను పాట గడుసు తనము తేజస్వసుంధు వెట్టి ఎట్లయిననేమి? తేజస్వసుంధువారు, ఈ స్వరాజ్యవాదులకే జేయుత యునగుట నున్నయెప్పుడు. ఇకముందీ హోయార్ల వెత్తన బట్టుకొందురొమాడవలయును సీ లో బాప్టిస్టు వగైరాలకుల పలుకుటచే ది జేజోహామి పృథువు గారక: తేజస్వసుంధు నట్టి తెలివితక్కువ. స్వరాజ్యవ్యవస్థను పూర్ణముగ చేరినకొనిన తరువాత, తేజస్వసుంధుమారు, హోయార్లను దండికే జేరనియ్యకుండే దటిమనేముట తప్పక తెలుస్తోచును. గాలిలో కొలుకుట్ట బ్రాయ్చిందె తొ స్వరాజ్యవాదులను, లోకజ్ఞానసంపన్నులగు విశిష్టాయులు ముందు వెనుక లోయక, ఆదరించుచురను సమ్యక్తము మారు లేదు. (ఆంధ్రప్రభకాళిక)

మదరాసు అందు నదరక్ష మరాటా రైల్వేకంపెనీ

(ఇంగ్లాండు కంపెనీలో ఇంకొక్కొకటు చేయబడినది.)
నోటీసు. (10:7)

తిరువల్లూరు, ప్రై ఆమావాసోత్సవము
ఫిబ్రవరి, 1918.

ప్రస్తుతము రాక్షసిబొగ్గు చాలకుండుటంజేసి ఫిబ్రవరి 1918 వ సం॥ తిరువల్లూరులో రాజోపు ప్రై ఆమావాసోత్సవమునకు యాత్రీకులు పోవుటకు ప్రత్యేకముగా వ్యాసంజయబండ్లు గాని, స్పెషలు బండ్లుగాని వేయబడవుగావున పోనిచ్చుచువారు ముందుగనే జాగ్రత్తపడవలెను.

CONTINUED ON PAGE NO TWELVE.

The Hon'ble Mr. K. V. Rangaswamy Iyengar said that the bill went against the solemn pledges of the Government. Due consideration should be given to the depreciation of Government securities and Municipal Debentures etc. The Hon'ble Mr. G. M. Chitnavis and the Hon'ble Mr. Subay agreed with the previous speakers in protesting against the measure. They said it was not fair to tax the landlords. The Hon'ble Mr. Shafi agreed with the views expressed by the Hon'ble Pundit Madan Mohan Malaviya. The Hon'ble Mr. Sarma said that the Government was trying the thin end of the wedge and the bill was a violation of the pledges so far given. The Hon'ble Mr. Khaparde said that he would protest against the measure at the present stage because if the bill once found a place in the statute book it would be difficult to remove it. The Finance Member. The Hon'ble Sir William Meyer said that it was extraordinary that people should look upon the Government as a rapacious body who wished to rob the people. He welcomed Mr. Surendranath Bannerjee in Council, but he must object to his suggestions of breaches of faith which had been brought forward. He said there were no breaches of faith but the Government considered there should be a graduation in the tax, and the income tax should be made more equitable as the present act enabled the dishonest men to escape, and that by applying the graduated scale he hoped that the Government would take more money by the tax, but the tax would be more equitably imposed on the public. Sir William replied to certain speeches and added that he had made notes of the speeches which would be considered in the select committee. The motion to refer the Bill to a select committee was put and agreed to.

Recruiting Assistant Engineers.

DELHI, February 6. The Secretary of State for India in Council has decided under the existing conditions not to appoint any Europeans as Assistant Engineers in the Indian Public Work, and State Railways Department in 1918. Applications for appointments will however be accepted from natives of India. They should be submitted on the prescribed form and addressed to the Secretary, Public Works Department, India Office, Whitehall, S. W. in sufficient time to reach him by the 31st March next. The detailed rules will be reproduced in the "Gazette of India" of the 9th February 1918. The essential conditions of qualification are candidates must have attained the age of 21 and not attained the age of 24 years on the 1st July 1918, (except those not exceeding 27 years of age who have performed naval or military service, who will be granted certain concessions in this regard and that candidates must be in possession of such diplomas or distinctions in engineering as may be accepted by the Secretary of State. The list of the degrees which are accepted is appended to the rules referred to.

The Jhansi Murder. Prisoner's Petition Rejected.

LUCKNOW, February 6. Mr E. Thompson, Council for E. A. B. Nyss received intimation that the petition submitted to His Honour the Lieutenant-Governor of the United Provinces praying for a mitigation of the sentence of death passed on the prisoner, has been rejected.

HIGH RENTS IN BOMBAY. Causes and Remedies.

Interesting Discussion at Corporation Housing Association's Meeting.

BOMBAY, February 6. The Bombay Corporation Housing Association met last night to discuss what should be done to limit the excessive raising of rents in the city. Sir Mahadev Chabul, President, occupied the chair. Mr Orr, Chairman, Improvement Trust, who had been recently on a committee to enquire into the causes of the increased cost of living of Government employees, opened the discussion and said that the causes of rise appeared to be (1) the demand was larger than the supply (2) considerable influx of people from outside, (3) speculative purchases of house property due to acquisition of fortunes made by traders during war conditions, (4) the rent farming system, (5) the acquisition of properties by public bodies and consequent raising of rents to raise their prices and (6) the rise in the cost of labour and materials preventing construction of new buildings. The remedies suggested were as follows: (1) Appointment of a Rent Controller with power to call for from landlords returns of rents charged by them from the commencement of the war; (2) temporary legislation prohibiting rise above the scale prevailing in pre-war times or at least in 1916, the legislation to remain in force till the advent of normal conditions, (3) the period of notice to quit to be raised from one month to six months; (4) notice to quit must show cause and sufficiency of such cause and must be certified by the Rent Controller; (5) special powers to the Courts of Small Causes to refuse ejectment unless sufficient cause is shown by landlord, and also power to raise the period to quit if hardship or other sufficient cause is shown by the tenants; (6) increase of railway fares in case of season ticket holders to be prohibited; (7) acquisition of properties by public bodies to be held in abeyance till the close of the war.

Continuing Mr Orr said that the remedy regarding passing of a temporary legislation prohibiting raising of rents above the rent paid on some specified date, commended itself to him most. Law of supply and demand did not operate in war time in the same way as it did in normal times. Landlords could be permitted to raise rents up to some reasonable extent, and those who were paying rents regularly should not be liable to eviction during the duration of the war. A very interesting discussion followed. Some sort of legislation was one remedy which seemed to be in the minds of the members present. The case of tenants as well as that of landlords was well represented. The Chairman, Sir Mahadev Chabul in winding up the debate said that two most people legislation seemed to be the only immediate remedy, and he supposed that Government must be think about it. They must remember that there were limitation on the powers of the Government and those limitations required certain procedure to be gone through. They had to make representations to the Government of India and some thing in that direction would no doubt be done.

Her Highness the Maharani of Mysore and suite left tonight at 9-30 for Madras for a short stay.

H. E. Lady Willingdon gave a purdah party last evening which was a brilliant function attended by over 800 ladies including the Maharani of Baroda and Conch Behar.

A purse of Rs. 3,000 was presented to Mr. Tilak at Khandwa during his tour in the Central Provinces. A dozen local gentlemen enrolled themselves as life members of Home Rule League and several hundred rupees were collected at lectures addressed by Messrs. Tilak and Karandikar.

Behar

Besani Khu Rid Case. Fifty Six Accused Convicted.

ARRAH, February 6. The Special Tribunal delivered judgment in the Besani Khu Rid case acquitting 6, convicting 56 including Jaiprakash, Zemindar, acquitted in the Mangra case, who was sentenced to five years and fined 1,000 rupees. Six Brahmins who led an attack on a mosque were sentenced to 7 years and the remainder to five years rigorous imprisonment.

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Russia

Peace Negotiations.

Sudden Return of German

Ambassadors to Berlin.

LONDON, February 6.

Baron Kuehlmann and Count Czernin have suddenly returned to Berlin from Brestlitovsk ostensibly to participate in the deliberations regarding the political, economic and territorial questions affecting the Central powers. The precise meaning of this sudden interlude is unknown but it seems to point to temporary breakdown of negotiations and possibly foreshadows a final ultimatum demanding the immediate acceptance of German annexationist terms.

The Haughty Attitude of Bolsheviks.

A telegram from Berlin apparently semi-official speaks of the haughty attitude of the Bolsheviks at Brestlitovsk as being unjustified by the situation on the Eastern front and states that Ukrainians have defeated the Bolsheviks on the Kovel railway and at other places; moreover the troops of the Ukrainian Republic practically entirely support the Reds.

Ukrainians Defeat Bolsheviks.

Bolsheviks have gained the upper hand at Poltava, Kharkoff, Ekaterinoslav and Odessa while the Black sea fleet is on their side. On the other hand General Kalelin has thrown his army of 160,000 men on the side of the Reds.

General Dutoff Defeated.

PETROGRAD.—Bolsheviks officially announce that Soviet forces have suppressed a counter-revolution in the Government of Orenburg defeating General Dutoff's army.

Bolshevik Rising Suppressed by Ukrainians.

AMSTERDAM.—A telegram from Berlin states that the Poles have occupied Mohilef, the Russian general headquarters, and arrested General Krylenko and his entire staff. The Ukrainians have suppressed the Bolshevik rising in Kieff. M. Holubowitch Chairman of the Ukrainian Peace delegation has been appointed Ukrainian Premier.

Ukrainian Soviets Hold Supreme Authority.

LONDON, February 6.

The wireless Russian official statement declares that the Ukrainian Soviets now hold supreme authority in Ukraine and agreements have been reached for Federal Union with Russia and complete unity in foreign and internal affairs.

Russo-German Peace Negotiations.

Letish Plenipotentiaries Demand

Undivided Existence of Letish Nation.

LONDON, February 6.

A wireless Russian communique says: The Proclamation of the Letish Plenipotentiaries demands the undivided existence of the Letish Nation and denies the Austro-German claim that the populations of Lettonia and Courland and Riga desire separation from Russia. It demands the withdrawal of all forces to enable a free expression of opinion to be made.

Russia has agreed to withdraw. The Central Powers could not object if they believed that the population desired separation.

Central Powers

Prussian Methods Denounced.

"A German Peril."

LONDON, February 6.

ZURICH.—Speaking in the Bavarian Diet, the socialist leader, Herr Segitz said:—"We lack coal, linen, clothing, boots, and soap. Does the Government believe we can deceive foreigners into believing that our situation is excellent. Germany alone has lost 1,300,000 dead and an equal number wholly or partially incapacitated for work. Referring to submerinism he pointed out that after the war ships would be lacking to bring Germany corn and declared there would be strikes all over the country if the Government disregarded warnings. He denounced the brutality and stupidity of the Prussian method of dealing with strikers and declared: "The Prussian question has become a German question perhaps a German peril."

The Failure of Submerinism.

German Admiral's Admissions.

LONDON, February 6.

AMSTERDAM.—The German Vice Admiral Galster writing in "Die Selfe" says:—"Submerinism has not yielded the results anticipated. The theory as regards the frightening of neutral shipping and the assumption of the speedy overthrow of England have proved extravagant."

America and Germany.

Labour on the German Strikes.

Only Way to Peace

ALLAHABAD, February 6.

LONDON, February 5th.—The "Times" Washington correspondent wires that American labour considers that the moment when Germany is having domestic troubles is the moment for the greatest effort and the completest unity among the Allies.

The correspondent quotes Mr. Gompers, the Labour Federation President, as saying that the only way Germany can get peace is by the overthrowing of her Government and the only way we can get peace is by supporting ours. ("Pioneer").

Great Britain

Compulsory Rationing Postponed.

LONDON, February 6.

In the House of Commons Mr. Olynnes states that compulsory rationing had been postponed till April or May.

The Food Problem.

An Offer to Hoarders.

LONDON, February 6.

Lord Rhondda indemnifies food hoarders against prosecution who surrender their supplies between February 11th and 18th pointing out that it is believed that many have become liable to prosecution by inadvertence.

Most Difficult Phase Approaching.

The Press Bureau says that Lord Rhondda addressing the members of Parliament expressed the view that the food situation would be in a most difficult stage during the next two months. He asked members to give him all the help possible in their Constituencies.

A National Calamity for British Interests.

LONDON, February 6.

Mr. Bonar Law announces the following further war contributions from British Colonies and Dependencies.

BAHAMAS.—Ten thousand.

BARBADOS.—Forty thousand as free gift making eighty thousand altogether.

BRITISH GUIANA.—Fifty thousand for aeroplanes.

BRITISH GUIANA.—Sugar valued at seventeen thousand.

GULF COAST.—Two hundred thousand in ten annual instalments.

NIGERIA.—Offer to pay one per cent interest on six millions of War debt.

ZANZIBAR.—Fifty thousand for aeroplanes.

(All the above amounts are sterling.)

HONGKONG.—Five million dollars from loan and revenues.

MAURITIUS.—Million rupees to be used for aeroplanes.

British Man-Power.

Trade Unions and Sir A. Geddes.

LONDON, February 6.

The Press Bureau says:—"Sir Auckland Geddes has invited all the Trade Unions which participated in the January Conferences to meet him on Friday."

Electoral Reform Bill.

Lords Compromise Rejected by Commons.

LONDON, February 6.

The House of Commons by 238 votes to 141 rejected the Lords' compromise on provisional representation which therefore is indefinitely shelved.

France

Trial of Bolo Pasha.

A Paid German Agent.

Outcome of German Defeat on the Marne.

LONDON, February 6.

PARIS.—The Bolo indictment states:—"After the battle of the Marne, Germany finding that her sudden attack no longer had any hope of success, desired a rapprochement with France, in order to be able to defeat Britain. It was necessary to prepare public opinion for a separate peace and documents show that the enemy decided to make large sacrifices of money. Germany wished to impress Parliament and the press by pessimistic reports cleverly disseminated by paid agents, in order to cause confusion and disturb the patriotic agreement between the French parties. From every point of view, Bolo was the man for the work."

Plot Seriously Endangered France.

The indictment declares that the plot was hatched with Machiavellian skill and France has been in serious danger.

General

LONDON, February 6.

HALIFAX.—The Chief Examining Officer, concerned in the disaster of December 6th has been arrested on a charge of manslaughter.

Dutch Strike Ends.

LONDON, February 6.

AMSTERDAM.—After the procession of strikers at the Hague had made an unsuccessful attempt to interview the Minister of Interior strike in the city was declared at an end.

The Greek Mutiny.

Due to Civilian Agitators.

Chamber Ordered to be Closed.

LONDON, February 6.

Telegrams from Athens clearly indicate that the mutiny was due to civilian agitators. An Official decree orders the closing of the Chamber, the reactionary members of which are preparing a campaign of obstruction in opposition to mobilisation.

TELEGRAMS.

LONDON, February 6.

WELLINGTON.—Mr. Massey in an interview said that any arrangement allowing the Germans to regain possession of Samoa would be a national calamity for British interests in the Pacific. He therefore urged that New Zealand and Australia should be represented at any Peace Conference.

LONDON, February 6.

SYDNEY.—It is officially stated that before long a dozen ships will be actually laid down in various parts of Australia.

BRISBANE.—Casualties at Mackay number 120. Damage is estimated at a million and half sterling in value.

Western Front

The Most Stupendous Clash.

Belligerent Preparations.

LONDON, February 6.

Reuter's correspondent at the British headquarters speaks of raids, patrol encounters, and trench mortar quarrels as being the outward feature of the present operations on the western front. Last night a party of our raiders got into the enemy positions near Poelcapelle and after killing 29 men brought back three. Our casualties were very slight but these little affairs are only a transient phase. Meanwhile enemy reinforcements continue to arrive from the east but the Allied forces in the west also continue to increase in an ever-flowing current. Clash when it does come will be the most stupendous thing in point of numbers ever known.

Enemy Aeroplanes Brought Down.

LONDON, February 6.

Marshal Haig's communique to-night says:—"The enemy raided a post in the neighbourhood of Bapaume-Cambrai road, one of our men is missing. There has been great hostile artillery firing south of Marcoling and north of Baksuee-Cambrai road and increased enemy activity north of Lens and north-east of Ypres. Our aeroplanes dropped over three tons of bombs in daytime on various targets including ammunition dumps and fired many thousand machine-gun rounds. They dropped over one and half tons of bombs last night on an hostile aerodrome south-east of Cambrai and on Menin railway station. Five German aeroplanes have been brought down and three others driven down. One of ours is missing."

LONDON, February 6.

This afternoon's communique from Marshal Haig says:—"We repulsed raids at Mericourt and Avion, taking prisoners. There has been reciprocal artillery activity at Hargicourt and Lens."

Palestine Front

PALESTINE CAMPAIGN

The Turkish Defeats.

Germans' Make Turkish General Scapegoat.

ALLAHABAD, February 6.

The "Pioneer" Cairo correspondent writes:—"Extracts from the German Press which have reached here show clearly that the German High Command are determined to make Djemal Pasha a scapegoat for the defeats in Palestine up to the time when our advance started at the end of October. General Von Falkenhayn and his Chief of Staff Kreiss Von Kressenstein alone were mentioned as being in charge of the Turkish army of defence, but as soon as the latter suffered its first defeat at Beersheba only Djemal's name appeared. In every reference to the Palestine offensive, and they are many, the Turkish General is written about as being responsible for the conduct of the resistance to our advance and Von Falkenhayn's name rigorously suppressed, whereas in reality Djemal had long been superseded by the German General who, from orders captured on the field, directed operations through Kreiss Von Kressenstein. From a communique published in Germany one would imagine that the Turks alone were resisting our advance and not a single German soldier or officer were fighting with them."

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Calcutta

Bhowaniganj 'Hat' Looting Case.

Fifteen Accused Convicted.

CALCUTTA, February 6.

The Noakhali Special Tribunal has delivered judgment in Bhowaniganj 'hat' looting case. Of 22 original accused three were discharged during trial and four had been acquitted. The remaining 15 accused have been convicted under section 395 I. P. C. (dacoity), two being sentenced to rigorous imprisonment for six years and a fine of Rs. 100 each in default rigorous imprisonment for a year more, and 13 to rigorous imprisonment for five years and a fine of Rs. 75 each or in default rigorous imprisonment for 9 months more. Out of the fines if realised Rs. 1000 had been ordered to be paid to a shopkeeper and the balance to two others.

Lady Ronaldshay's Departure.

CALCUTTA, February 6.

Her Excellency the Countess of Ronaldshay left Calcutta for England yesterday.

TELEGRAMS.

difficult and little trodden field of administration and as a step along one of those main lines of advance detailed by me, as the Hon'ble Members will recollect, in my opening speech at the September Session, which lead to the accepted goal of British Rule in India.

Military Matters.

In accordance with my intention, to be brief in surveying the departmental field I shall not to-day touch on some important aspects of general administration but shall now turn to matters immediately connected with the war and our military administration. Nearly a year has elapsed since the Indian Defence Force Act came into operation. As regards the European branch of the Force a very large measure of success has been achieved. The duty of military service has been undertaken by the European population of the country cheerfully and in a spirit of patriotism and the Government of India gladly acknowledge the sacrifices which have been made by a community which has otherwise made large contributions to the fighting forces of the Empire and is in the pursuit of its civil avocations working at a high pressure with depleted staffs. The burden, the Government of India are well aware, has been particularly felt in the matter of raising the general service units, the formation of which for the time being was necessitated by the exigencies of the military situation and they are grateful to the commercial community for the "good spirit" in which the obligation has been accepted. I am pleased to be able to announce that the reorganisation of the armed forces in India in which the newly constituted Indian Defence Force plays a considerable part, has enabled His Excellency the Commander-in-Chief to disperse for the present with these units which will be disbanded at an early date. It is not necessary to explain that the obligation for general service when required remains unimpaired, and it will as a matter of fact be necessary as an offset to the disbandment of the larger units to maintain in certain places smaller units permanently embodied for the purpose of local defence. With regard to the Indian portion of the Force recruiting was under the Indian Defence Force Act and closed on the 28th August 1917 by which time the number of applications sent in had reached over 9000. Not all the applicants, however, appeared when called on for medical examination, and of those who did appear only a little over 3000 have been passed as medically fit, and in only three of these into which India was divided for the purpose has the number of fit men approached 1000, the minimum which it was proposed to require before a unit was raised. The Government of India however, wishing to give the movement every possible encouragement agreed not to insist on this minimum and one or more units have been formed or are in process of formation in such of the areas referred to, and it has now been decided to give a further opportunity to fill up the cadres of these units by reopening recruiting and an amendment to the Indian Defence Force Act will be introduced in the Council for this purpose. The Hon'ble members will however understand that our hands are not free in the matter of numbers. The demands of the military situation and the calls upon our personnel for service in the field necessarily limit the opportunities which we can offer in respect of training for auxiliary troops and these opportunities naturally vary from time to time. We, therefore, propose to open and close recruiting for the Indian portion of the Indian Defence Force in the various provinces by notification in the "Gazette of India" as the above considerations shall dictate. As regards work of our forces in the field the past few months have seen a series of successes in Mesopotamia and in Syria where a notable advance has been made. The operations in East Africa have been uniformly successful and the Indian troops have aided so largely in securing this result are now returning to India to rest. The war is now entering on a new phase, the added burden thrown on the allies by the situation in Russia is one which is likely to increase rather than lessen and India in common with the rest of the Empire must be prepared for greater efforts and greater sacrifices and for a further organisation of her military resources in man-power and in material. Recruiting for the Indian army and for the subsidiary services has during the past year shown a distinct improvement and the results of the last few months are encouraging. At the same time we are not even now getting the full numbers we require nor do the numbers obtained nearly approach the contribution that India could supply without in any way affecting her own requirements. If we are to obtain a supply adequate to our need a sustained and combined effort on the part of all is now necessary. The Central Recruiting Board is keeping in close touch with all recruiting questions and has arranged for a Division of the total requirements among the provinces with special regard to their resources. Provincial recruiting boards have been established in most provinces with very satisfactory results and their efforts have undoubtedly contributed in no small degree to the measure of success that has attended recruiting operations during the past few months. The Punjab is maintaining its proud position as a chief supplier of recruits but with the co-operation of the various provincial boards it is fully expected that other provinces and states will shortly contribute a share more in proportion to their population. The Native States generally maintain their record of high achievements. The first fruits of victory in one field of battle have been manifested in the return of war-worn battalions of the Imperial service troops to our shores. The Kashmir Battalions which returned last summer with a distinguished record in an arduous campaign have now replaced their losses and refitted and are about to retake their places in the fighting line where they will, I feel confident, earn fresh laurels. The States of Barrackpore, Jind, Gwalior, and Kapurthala have recently welcomed the return of their contingents with fitting honour and rejoicings and the Rampur Infantry, the Faridkot Sappers and Miners and a Kashmir Mountain Battery may shortly be expected. The splendid services rendered by the troops which have reached India have been acknowledged by the General Officer Commanding in messages which will be treasured in the annals of the states and have been a source of deep gratification to myself and the Government of India. The Barrackpore infantry in particular who suffered heavy

losses in the recent fighting have earned the special appreciation of His Majesty's Government and the thanks of the Army Council. The Durbars are already planning to reform their units for further service after the men have enjoyed their well earned leave. From Palestine also news has been received of the admirable work done in the battle of Gaza and in the subsequent pursuit by the Imperial Service Troops of His Exalted Highness the Nizam and of their Highnesses of Mysore, Gwalior, Patiala, Alwar, Bahawalpur and Khairpur.

The stream of gifts and contributions from States still flows strongly. Among others I may mention of a gift of 5 lakhs from the Maharaja of Holkar, 5 lakhs of rupees each from the Maharaja of Sirohi and the Maharaja of Nawagar, Rs. 45,000 from the Maharaja of Jind for the purchase of a bomb aeroplane, 5 lakhs and 25 thousand rupees and 100 horses besides other gifts from the Maharaja of Nabha whose Imperial Service Infantry will I hope soon take the field, one lakh and 8 thousand rupees from the Chiefs of the Northern Shan States for the purchase of aeroplanes, and lastly yet another gift from the Maharaja of Gwalior namely Rs. 6000 for the benefit of disabled naval officers and men and their families. The Central Recruiting Board has received considerable assistance from some States in the matter of recruiting for the Indian army, notably from Kashmir, Jaipur, Alwar and Bharatpur and in the Punjab from Patiala, Jind, Nabha and Kapurthala, and besides this the Kashmir, Patiala Jind, Kapurthala and Bahawalpur Durbars have undertaken on the request of the Government of India to increase considerably the strength of their Imperial Service units in order to meet the rapid wastage of modern war.

Reforms.

Let me remind you of the words of the announcement that ample opportunity will be afforded for public discussion of the proposals which will be submitted in due course to Parliament. If His Majesty's Government accept our request for publication, then it will be for those who represent the numerous communities interested to put their heads together and make reasoned representations to me upon them for transmission to His Majesty's Government. I notice that it has been suggested that a deputation should go Home and lay the case for the Congress League Scheme before His Majesty's Government. The same intention may exist in other quarters. I think that at the right moment is a course worthy of consideration and I would not have it thought that there is any desire on the part of the Government to hamper any such representations. On the contrary, I will gladly give all the advice and all the help which it lies in my power to give. You will observe that the procedure we propose to adopt is that which was followed on the occasion of the Morley-Minto Reform Scheme. It opens the door for full discussion and seems to me a highly convenient course to pursue. I do not disguise from myself that there will be those who will criticise our proposals whatever they may be as not going far enough, while others will regard them as going dangerously far. That is inevitable, but they will represent a sincere and honest attempt to give effect to the announcement of the 20th August which the Secretary of State and I have regarded as constituting our terms of reference and therefore binding upon us. I would ask the people generally to regard that announcement as a whole resisting the temptation to select that portion which suits their particular views and to reject the rest. I believe that in the main the announcement commanded general acquiescence and it behooves us all to endeavour to work together in general harmony with it and to accept the spirit. The first practical step in the fulfilment of that announcement has a directly personal aspect in that it accords for the presence here in Delhi to-day of the Right Hon'ble Edwin Montagu, the Secretary for State for India. It is our privilege to be able to greet him in our midst and I am sure that all Hon'ble Members would wish me to extend to him a most sincere and cordial welcome on behalf of the Imperial Legislative Council of India. His task and mine is a joint task and in its discharge we stand in a relationship peculiarly personal, but this consideration will not deter me from thanking him here and now for the whole-heartedness of co-operation with me. He has moreover met others freely and widely too leading figures in our political life, official and non-official and knowing as I do the spirit which has animated him I feel sure that the Hon'ble Members would like me to express to him on behalf of India as a whole our great appreciation of the manner in which he has approached his task. We do not know whether our work for the past three months will lead us to success. It will be for history to record the result of these labours. "It is not in mortals to command success". But if ever a man engaged in a task beset with difficulties deserved success that man I most emphatically hold is the Right Hon'ble the Secretary of State.

Redistribution of Provincial Areas.

The Hon'ble Mr. Sarma moved a resolution advocating redistribution of provincial areas on a language basis as a preliminary to constitutional reforms, urging especially the creation of an Andhra Province, the reuniting of Ooriss, the bringing together of Hindi speaking peoples of Bihar and the United Provinces, the transfer of Marathi speakers from the Central Provinces to the Bombay Presidency, the restoration of the North West Frontier to the Punjab and of Bengalee speakers from Assam to Bengal, also readjustments for Malabar, Kanara, Sind and Gujarat.

Changes Depreciated.

Sir Hamilton Grant deprecated hasty changes referring to the undesirability of juggling with provincial limits unnecessarily and pointing out the indefinite nature of linguistic boundaries.

Sir Gangadhar Chitnavis also criticised the proposals. Mr. Fagan (Punjab) thought the resolution premature and academic.

Mr. Shafi.

The Hon'ble Mr. Shafi (Punjab) did not want restoration of North Western Frontier to Punjab, but wanted Sind instead. He thought the dividing up of India into small states was highly impracticable. He did not support the resolution.

Mr. Kincaid.

Mr. Kincaid (Bombay) thought that geographically and linguistically Sind was a distinct unit and the resolution was absolutely premature and he opposed it on the score of expenditure.

Dr. Sapru.

The Hon'ble Dr. Sapru (U. P.) apprehended that if the resolution if carried into effect would retard progress in the country. Dr. Sapru said that he had no material before him to consider the special case of either Sylhet, Sind or Andhra. The resolution though academic ought not to have been brought forward.

Mr. Bannerjee.

Mr. Surendranath Bannerjee said that the movement was very inopportune. Our bringing up the resolution would interfere with the satisfactory solution of a scheme for which the Secretary of State was in India. As far as he personally was concerned he was for accepting the resolution with modifications. Referring to Sylhet he hoped the Government would redeem the pledges given in the despatch of 25th August 1911. He was afraid that if the resolution was accepted it would prove a veritable apple of discord.

Mr. Sastri.

The Hon'ble Mr. V. R. Srinivasa Sastri (Madras) said that language was not the only bond of a common nationality. He thought Mr. Sarma overdraw the provincial picture, and his scheme would be opposed by the people of the latter's verdict was taken on it. He said that the Secretary of State had taken upon himself the task of solving a huge problem. Was it prudent, he asked, to distract his attention? He would ask Mr. Sarma to forbear from complicating the situation.

Mr. Iyengar Supports.

The Hon'ble Mr. K. V. R. Iyengar (Madras) supported the resolution.

The Hon'ble Nawab Ali Chaudhuri (Bengal) thought that language should not be the only criterion for redistribution of the provinces. There were other considerations such as race, temperament, revenue system, etc. He said that in the interests of Eastern Bengal it should not be linked with Western Bengal. Eastern Bengal should be created into a separate administration.

Government Neutral.

The Hon'ble Sir James DuBois said that the Government took a neutral position with regard to the question, and members could vote as they liked.

Mr. Jinnah's Unworthy Insinuation.

The Hon'ble Mr. Jinnah said that if Mr. Sarma wanted an Andhra Province why should he have bothered the Imperial Council? He thought the resolution was mischievous. He was sure Mr. Sarma wanted some popularity in his own province. That was why he brought up the resolution. Mr. Sarma in reply said that the members had totally mistaken the point of view with which he approached the question. It was a mistake to suppose that he brought up the question to benefit the Andhra community. The resolution was rejected.

The Council adjourned till the 20th February.

LATER:—There were no less than 27 questions on the agenda of which Mr. Sukul alone asked sixteen.

Income Tax Amendment Bill.

After interpellations Sir William Meyer in introducing the Income Tax Amendment Bill said that the Bill was published on the 7th October 1917 and emphasised that a change in the rates at which tax was levied on various scales was not one of the objects of the Bill. He cleared up some misconception in regard to the period in respect of which peoples income was assessed. There was nothing in the argument that under the scheme a man paid income tax twice over on the taxings of a single year. He explained that profits of consignment business carried on through an Indian agent could legally under the bill as hitherto be assessed for the tax. It was not the intention of the Government to enforce the liability and instructions to that effect had been issued to local Governments. The exemption of shipping companies had been removed. The Government had a free hand to deal with the matter after the war but a notification would be issued continuing the exemption while the war continues.

Kassimbazar Maharajah.

The Maharaja of Kassimbazar as representative of the Zemindars of Bengal, opposed clause 4 of the Income Tax Bill which imposed tax on agricultural income.

Mr. Sukul mentioned the hardships which the bill imposed on landholding classes and agriculturists engaged in other pursuits as well, and opposed the granting of new powers to Collectors.

The Hon'ble Rai Sita Nath Ray protested against taxing agricultural income at a time when India wants industries other than the universal but insecure industry of agriculture.

Sir Hugh Bray said that he did not want to take much time of the Council at the present stage. The views expressed by the Bengal Chamber of Commerce would shortly be in the hands of the Government of India and he hoped that those views would receive careful consideration at the hands of the Committee. There was one point to which he wanted to draw attention. The income tax was a very complicated matter and few took interest to study. The point he wanted to refer was that up to now income tax was levied on current years income and figures were calculated on the past year's profits and the speaker criticised at length the departure contemplated in the draft bill. He said they had accepted the super-tax from purely patriotic motives but he opposed the new principle of taxing income in the way proposed. He hoped that the bill would emerge out of the select committee in a much more adaptable form.

The Hon'ble Mr. Hogg suggested that there should be a provision in the bill to enhance or reduce the amount of tax according to the increase or decrease of the actual income assessed and urged that the bill should be fully dealt with in the select committee.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya said that he was surprised that the proposal of taxation was made without any justification whatever. They did not know how the year was going to end. The bill ought not to have gone to the select committee as it was a proposal for fresh taxation.

The Hon'ble Mr. S. N. Bannerjee endorsed the protest against section 4 of the Bill. The Government could not easily discard the solemn guarantee given by the British Government. He said the extra tax which the Zemindars would pay would be extracted from the ryots (Laughter.)

TELEGRAMS.

FLOODS IN BENGAL. Affected Villages' Deputation to Governor. Proposed Government Remedial Measures Expounded.

CALCUTTA, February 6. His Excellency Lord Ronaldsday received this morning a deputation consisting of about 60 gentlemen headed by the Maharaja of Burdwan representing the inhabitants of about 800 villages affected by the spillover of the river Damodar on its right bank, in the districts of Burdwan, Hooghly, and Howrah. The memorial which was read by the Maharaja, appealed to the Governor to take early steps to prevent future floods and consequent hardship and devastation to the people living in areas where the river had been causing havoc for some years past.

His Excellency in the course of his reply discussed the causes of the frequent floods and the difficulties that existed in the way of the Government taking certain steps suggested by the Deputation and said:—It remains for me to explain what measures we do propose to take. If we cannot prevent the river from pouring an excess amount of water into the land to the west, the next best thing to do is to improve our means of draining it off. This we are actually doing. But before pointing out what we are doing in this direction let me explain that we have not given up the idea of trying to control the floods by means of reservoirs constructed higher up the river. If we can catch the huge volume of flood water before it comes down over the plain and there release it more gradually, we shall have done much to deprive the flood of its capacity for harm. The sort of reservoir which we have in view is one which would cut in about twenty thousand million cubic feet of water. It is difficult to picture to oneself what is meant. Perhaps I can help you to realize the magnitude of the volume of water which we contemplate holding up by pointing out that if this amount of water was turned into a solid column, a foot square, the column would be over 334 million miles long. To put it in another way it would reach more than 150 times round the world. We have already made considerable progress towards the selection of a site for such a reservoir and we have recently obtained through the Government of India the services of an Engineer, who is an expert on all matters of this kind, to assist with completing our investigation. The officer in question, Mr. Green, is already on the scene and indeed has been at work for some weeks past and within a year we should have a definite project ready."

Bombay

To Commemorate Self-Sacrifice.

BOMBAY, February 6. A movement is on foot to raise a public memorial to commemorate the magnificent self-sacrifice displayed by five soldiers of the 5th Mahratta Light Infantry who gave their lives one after another in attempting to rescue one of their fellow-men who was engaged in cleaning a gutter fell into it and was overpowered by a tiger.

The "Bombay Chronicle" has opened a fund for the purpose.

United Provinces

U. P. Legislative Council.

Resolutions Discussed.

LUCKNOW, February 6. Today's meeting of the United Provinces Council was the last at which Mr. James Meeson presided. The Council sat from 10 to 2.15 P.M. The Hon'ble Mr. Sim introduced a bill amending the Education Bill, 1917, which was taken into consideration and passed. The Budget and Finance Bill and the Estate Amendment Bill were not taken up as the Secretary of State's views were not yet received. Among the several resolutions moved by the Hon'ble Mr. Chintamani, the one requesting the Lieutenant-Governor to recommend to the Government of India to fill the vacancies in the Indian Educational Service in these provinces by transfer of members of the Provincial Educational Service and to abolish the present division of Imperial and Provincial and to substitute a classification based on the nature of the work, to arrange for the recruitment of not less than four-fifths of the whole cadre, and to pay identical salaries to Indians and Europeans performing similar work, a personal allowance in addition being given to those appointed in the U. P., provoked a good deal of discussion in which several members took part.

The President said that although for obvious reasons the Government could not possibly accept the resolution as a whole the question was being considered by the Imperial Government. He would be glad to draw the attention of the Government of India to the motion and the proceedings in the Council.

Mr. Keene in opposing the resolution said that the Government had by no means a poor opinion of the merits and work of the Provincial services as was stated by the mover and so far as he could see the movement throughout India was in the direction of the reform aimed at. The resolution was lost.

Mr. Chintamani's resolution recommending to the Government to apply annually year after year to the opening of new primary schools a specific amount out of, or a specific percentage of, the normal provincial revenue was carried after a division by 22 for and 19 against.

At the close the Lieutenant-Governor in his farewell speech to the members briefly reviewed the work of the Council during the 5½ years he had been the President. Referring to the Council he said that the failure of its constitution was obscure but with the growth of political liberty every form of liberty must grow. He thanked his liegemen for their courtesy, forbearance and assistance in the common task.

Subsequently a photograph of the members with the President was taken in the grounds of the Government House.

The Imperial Legislative Council

Viceroy's Speech

Mr. Sarma's Resolution Defeated by Indian Members

[From our own Correspondent.]

BY WIRE.

DELHI, February 6.

The first meeting of the cold weather session of the Imperial Legislative Council was held this morning. His Excellency the Viceroy presided.

The visitors' galleries were full to overflowing, among whom were Her Excellency Lady Chelmsford, the Secretary of State for India, Lord Donoughmore, Mr. Charles Roberts, Mr. B. N. Basu, Sir William Vincent, and a large number of ladies. His Highness the Jam Sahib of Jammu was also present. All the members of the Council were present except Sir Ebrahim Rahimtullah, Sir D. E. Wacha, Raja of Kanika, and Mr. Haq His Excellency taking his seat the following members took the oath of allegiance: Mr. P. J. Fagar, Mr. O. S. Kharparde, Sir Robert Clegg, Mr. A. Botham, Mr. Surendranath Banerjee, Sir John Campbell, Mr. S. R. Barnett, Mr. A. H. Ley, Surgeon-General Edwards and Sir Alfred Grant. The Viceroy then addressed the Council.

The Viceroy's Opening Speech.

The Shahabad Riots.

After welcoming the members, His Excellency the Viceroy alluded to the Shahabad riots and expressed profound sympathy for the outraged people and hoped the leaders of both the communities would continue efforts to heal their wounds. He announced that changes in the discussion of the Financial Statement whereby the general discussion which in the past years took place on the last day, would precede the Committee stage; and the Finance Bill though delayed for discussion would relate back to the date of the original announcement, and hoped that the changes would provide a more effective and satisfactory method of bringing forward criticisms and suggestions regarding the policy at a stage when it had not been cast into final shape.

Planting Industries and Collieries.

Lord Chelmsford detailed the departmental activities which in spite of the pre-occupations of the war had been allowed no respite from the varying and heavy anxieties of the time, and explained the position of the planting industries caused by the shortage of tonnage. He congratulated the tea industry on the scheme recently inaugurated for the purchase in India and Ceylon for civil and military requirements in the United Kingdom and also purchase of rice in Burma for the Allies. Referring to the railway traffic the Viceroy dealt with the activities of the Coal Controller in Calcutta and proposed continuing the experiment of employing prisoners of war in collieries on a larger scale.

Ceylon Amritammal Case.

Sir George Barnes replying to the Hon'ble Mr. Sankar's question regarding the case of Amritammal in Ceylon reported in the 'Hindu' of the 23rd November 1917 said: The attention of the Government of India has been called to the case referred to in the first part of the Hon'ble Member's question and inquiries are being instituted both from the Government of Madras and the Ceylon Government on the subject.

High Prices of Salt and Cloth.

SPEAKING ABOUT HIGH PRICES THE VICEROY SAID:—

We have been engaged in the struggle now for 3½ years and hitherto India has not felt the burden and suffering which war brings into the houses of the poor with anything like the same severity as less favoured countries nearer the main theatres of operations, but the pinch is at last beginning to be felt and one of the matters which has given my Government cause for the most anxious consideration has been the recent rise in the price of many of the necessities of life. I am not going to attempt to analyse here the various and complex causes to which the general rise in prices is due. The rise has been worldwide, but I think you will not question me when I say that in respect of some articles, I am thinking at the moment particularly of salt, the market rates which have recently been prevalent have soared for higher than could be justified by the circumstances. Salt and clothing are the prime necessities of life and the prices at which they have been sold have pressed with great hardship on the poorer classes in this country. The discontent and uneasiness to which this has given rise have resulted in several regrettable instances of lawlessness in parts of Bengal, Bombay, Bihar and Assam. The Local Governments have taken timely measures to police the affected areas, and the Government of India have endeavoured to grapple with the situation so far as it is possible to deal with the circumstances in which economic forces play the major part. It will, I think, interest you to hear the steps which we have taken to alleviate the position. The high prices of salt were caused in their origin by their shortage of supplies from sources overseas and speculators took advantage of the position. We are endeavouring both to secure an increased import of salt from abroad and to develop our internal resources as far as we possibly can. The output from the Kewra Mine is increasing month by month and we hope that by the middle of April it will be double what it was in pre-war days. The powers which we took a year ago to provide the local authorities with salt in priority over ordinary indents, were calculated to ease the market and are now being freely used, but we have recently gone a good deal further than this. We have taken powers by rules under the Defence of India Act to regulate the prices of any commodities, the supply of which it is necessary to control in the interests of public

safety. It is obvious that the actual fixation of prices, and the measures necessary to ensure adequate control, must in the first instance rest with the Local Governments. We have addressed them on the subject and have already notified salt as a commodity, the supply of which it may be necessary to regulate.

The Supply of Cloth.

The control of prices in the case of cloth is obviously a question of much greater difficulty than in the case of salt. But we shall not shrink from any action which may be found in consultation with Local Governments to be both practicable and desirable. May I add that we are always ready to listen to those who criticise our measures and our Council is above all the place where such criticism may legitimately be made, but I confidently look to the Hon'ble Members who know our practical difficulties and understand the grave needs of the time to help us by instructing the general public as to the reasons underlying our action. Having touched on these pressing questions of supply and demand which though both difficult and acute are merely questions of the moment for which altering circumstances must in course of time furnish an automatic solution, I will not dip further in.

Industrial Questions.

The Hon'ble Members know the high hopes I entertain of industry in India, and they may have noticed that at the opening of the recent Madras Industries Exhibition I dealt with the important subject of industrial development. I shall not revert to that topic to-day but content myself with emphasising the fact that no reforms in India will achieve their purpose unless they have their counterpart in the industrial sphere. A great industrial advance reacting strongly on social and educational conditions is, I am convinced, a condition precedent to the full development of healthy political life in this country.

The Sphere of Education.

We have to record an event of the greatest educational importance namely, the meeting in November last of the Calcutta University Commission under Dr. Michael Sadler. The Commission, as you know, is composed of men of high repute and we have never before had at our disposal in this country so distinguished and experienced a body of expert advisers on educational affairs. They have commenced their enquiries by the widest consultations of all classes of opinion and by diligent and unobtrusive personal observation of the conditions upon which they are to advise. I look with confidence to receiving from them during the course of this year a report which will contain a useful exposition of the principles upon which University Education should in future be conducted in Bengal, and I have little doubt that much of their advice will be of the greatest value in dealing with University questions in other provinces also.

Primary Education.

At the other end of the scale is Primary Education about which I made some mention in addressing you last September. I said that we were agreed that a definite advance must be made in this sphere and that it was only the fact that there were other connected problems awaiting solution which prevented my giving an indication of the policy which we had in view of this most important question. The support of primary education is a function of local bodies and its extension is in the main an operation of finance. While therefore, the future powers of local bodies and the future relations of local provincial, and Imperial finance are still undetermined it is, as you will readily understand, a matter of no small difficulty to set forth a definite policy of future development for our primary schools, and it will be necessary for us to wait a little longer before we can take definite steps for the realisation of such a policy. In the meantime we have determined to place no obstacle in the way of such local legislatures as we may decide on any reasonable measures to forward the same end, whether those are the precise measures which we would ourselves be prepared to initiate or not. The last few months have accordingly seen the first beginnings of legislation to allow of

Compulsory Education.

in this country. A private Bill has been introduced and passed into law to admit of the adoption of compulsion by District Municipalities in Bombay. Arrangements have been made for the introduction of similar Bills in Bengal and in Bihar and Orissa. The Punjab Government have drafted a Bill dealing with the same subject on comprehensive lines and has published it for criticism. I need hardly say that I shall watch with deep interest the use which local bodies make of the powers conferred upon them by measures of this description.

Village Government.

In the cognate sphere of local self-government I desire to invite attention to an important move which has been made by Lord Ronaldsday's Government in Bengal. A Bill has recently been introduced in that Presidency in which an attempt has been made to institute a general system of village Government. The question is complicated in Bengal by the absence of real village units and the pre-existence of local committees for dealing with watch and ward. But whatever the ultimate fate of the Bill in its details may be, I cannot but welcome its preparation as representing a bold and comprehensive effort to provide a code of rules for

ప్రజాభిప్రాయములు

I ఆంధ్రోద్యమము.

దొరస్వామిఅయ్యంగారు.

అయ్యో,

తమ పత్రికయందు చిత్రానువాసములగు సీ. దొరస్వామి అయ్యంగారు, న్యాయాంధికారుల పత్రికకు వ్రాసిన యొక విషయమును, మాత్రము ప్రచురించుటవలన కాబోలు, చివ్వాడ, రామాంజుల శెట్టిగారు, పో. వేంకట్రామా రెడ్డిగారును, విశేష ఆగ్రహముతో ఆయ్యంగారిని నిందించుచు కొన్ని అంశములు వ్రాయుటకు తలపెట్టెను. మదనపల్లెలో జరిగిన చిత్రానువాదల సభయందు సాత్విక నిరోధవత్తము నవలంబించుటకు వారే ప్రధానములయి నిలచిరి. వారాపత్రికలకు విపత్తు కలుగునో వారి స్వాతంత్ర్యమును స్థాపించు నిమిత్తము మూలధనము నేర్పరుచుటకు వారే ప్రభుత్వమున నూరురూపాయలు చంబాయయ్య నుద్యమించిరి. స్వరాజ్యవిషయము జిల్లా యంత్రము వ్యాపింపజేయుటకు కావలసిన మూలధనము చేర్చు నిమిత్తము ప్రభుత్వచందా నూరురూపాయలు వారు యిచ్చి యున్నారు. నుమారు పదునేడు సంవత్సరములుగా వారు చిత్రానువాద కాంగ్రెసు సంఘకార్యములను నిర్వహించుచున్నారు. ఇది యిట్లుండ, తిరుపతి జేపిఠానమునకు సంబంధించిన విద్యా కాలలకు నుహా వి ప త్త స ం భ వి ం చి న కాలములో ఆయ్యంగారు తమద్రవ్యమును ఖర్చు పెట్టి యును, తమ సంపాద్యమును గమనించక తిరిగి, కష్టపడి, కాసన సభలోని వారితో కలిసి సాధించిన కాసనముగురించి ఆనరలితో, తేషగిరి ఆయ్యర్లు, దివాన్ బహదరు గోవింద రాఘవయ్యర్లు రాజా మానవేంద్రరాజా ఆనలితో, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు మున్నగువారు వారిని చాలమెప్పుకొనిరి. వారు దేశభిమానమునకై చేయుపనులకై, అనిచింటిపట్టుగారును పొగడియున్నారు.

అట్టివారిని అనాకళ్యకముగా చూపించనేల? ఇంతమాత్రము భిన్నాభిప్రాయముగల వారిని సహించకున్న మన కశ్యాభిమానమును దేశభిమానమును యెట్లు కలుగును? కాళహస్తి.

ఆంధ్రుడు.

II

భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రము.

అయ్యో,

మొన్నటి పత్రికలలో ప్రచురింపబడిన, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనమునై ఆంగ్లేయ పరిశ్రామిక సంఘమువారి యభిప్రాయమాంధ్రుల కెల్లరకును మదము గొల్పియుండును. ఆ సంఘమువారి రాంధ్రుల కృష్ణాతట పాత్రలు. హైందవ స్వరాజ్య సమితి పక్షమున ప్రస్తుత మింగ్లండున పనిచేయుచున్న బాప్టిస్టాగారి నూతనాంగ్ల దృష్టిభ్రమమునకు ముఖ్య కారకులు. వారి నాంధ్రభేదము తగురించి గౌరవింప బాధ్యత కలదిగ నున్నది. ఈ సందర్భమున నొక విషయము సంశ్చి కరము. ఆంధ్రుల స్వరము వేల మైళ్లదూరము వ్యాపించినది. అంతియ గాక రాబోవు పార్లమెంటులో సభికారము వహింప బోవు కార్మికవర్గము నాకర్షించినది. ఇది యాంధ్రభేదమునకు మిక్కిలి శ్రేయస్కరము. కార్మిక వర్గము మీదనే హిందూ భేదము యొక్క దృష్టి తిప్పుబడియున్నది. వారిమీదనే హిందూ భేదము స్వరాజ్యముకొర కాళలు పెట్టుకొని యున్నది. బాప్టిస్టాగారి సత్ప్రయత్నములచే దాదాపింగ్లండు నందలి పరిశ్రామిక సమాజము లన్నియు హైందవభాషను సాఫల్యము కొఱచు ప్రయత్నములు సలిపెదమని వాగ్దానము చేసియున్నది. కాని యిటీవల జరిగిన పరిశ్రామిక మహాసభలో హైందవ స్వరాజ్యమునై తీర్మాన ముండక పోవుటకు కారణము దురూహ్యముగా నున్నది. మద్రాసు మెయిలు వ్రాసిన కారణ మన తల్లియని మనము వెంటనే నమ్మకచ్చును. ఏది యెట్లున్న నట్టి తీర్మానము లేకపోవుట మాత్ర మనమానాస్పదముగా నున్న దనుమాట సత్యము. అయిన నట్టిలోపముల సవరించుటకై సమర్థులగు బాప్టిస్టా పోలకుగా ర్లింగ్లండున గలరు. కావున మన కనవసరమగు భీతివలదు. మరియు వారికి చేయూతగ కొలది దినములలో స్వరాజ్యసమితి రాయబారు లింగ్లండునకు వెడలుటకు సిద్ధముగనున్నారు. వారు దారిచేసి బాట నేర్పరచి సిద్ధముచేసిన వెనుక తుదిమెరుగులు చేయుటకు కాంగ్రెసు రాయబారులు వెడలగలరు. సమయమునకు తగినటుల లోక

మాన్య తిలకు గారికికూడ నింగ్లండునకు వెడలు నవసర మిశమ యనుననే కలుగుట యానందపాతువు. హిందూ భేదమున కింగ్లండుస్వరాజ్య మొసగ గలదనియు, రెండుభేదములకున్న మైత్రి యభివృద్ధి యగుననియు, ఆంగ్లేయ పరిపాలనమునై మనకు ప్రేమయధికమగుననియు ముమ్మాటికిని మనము నమ్మవచ్చును. ఈ యాధ్యమున మనము చూపిన రాజభక్తి వ్యర్థము కానేరదు. ఇంగ్లండు వ్యర్థముచేయుదు. బ్రిటిషుపౌరుల మన మనముకూడ తప్పు గౌరవముతో తలనెత్తి తిరుగ గలమను మాట యథార్థము. ఇదియే యాంధ్రులకు కూడ మంచి తరుణము. స్వరాజ్యసమితులు భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర నిర్మాణ నూత్రము నంగీకరించియున్నది. ప్రత్యేక కాంగ్రెసు కమిటీ ప్రధానముతో, కాంగ్రెసుకూడ దాని నామోదించిన దనుట సప్తము. ఆంధ్రులమీది యవ్యాప్తమేమిట బాప్టిస్టాగారు మనచే కోరబడకయే, నూత్రస్థావము నంగీకరించియే, దానిని కార్మికవర్గ మునకు బోధించియున్నారు. వారు దాని నామోదించినారు. వారే రాబోవు పార్లమెంటున సభికారము వహించురు. ఇంతకంటె మంచి తరుణము పొసగదు. పశ్చాత్తాప పడి ప్రయోజనముండదు. దీపము డ గ నే యిల్లు చక్కబెట్టు కొనవలయును. ఇచ్చట నొక దొరస్వామి అయ్యంగారు గారును అచ్చటనొక గోవిందరాఘవయ్యగారును వలదని చెప్పినంత మాత్రముననేమి? కొంతమందియట్లే చెప్పుచుండుట సహజము. నిజమైన హైందవులందరును హిందూ భేదమునకు స్వరాజ్యము కావలయునని కోరుచుండ కారణాంతరములచే వలదనువారు లేరా? యాధ్యమునకు పూర్వయుద్ధము వలదని చెప్పినవారినింగ్లండున నుండియుండలేరా? ఇప్పుడులేరా? వారి వాక్యములచే హిందూ భేదమునకు స్వపరిపాలనము రాకపోవునా? వీరిమాటలచే యాధ్యమాగనదా? జయముకలుగు నరకు నాగునా? అగుననువారికి కాదనువారు కొందరుండిన గాని న్యాయాధికారికి న్యాయమెద్దియో తెలియుట కవకాశము కలుగదు. అట్టివారి మాటల పాటిచేయవలదు! భేదమేమే కోరుచుండి పనిచేయు చుండవలయును. మనమిప్పుడు చేయు ప్రయత్నముల మీదనే యాంధ్రభాషియొక్క భావ్యభివృద్ధి యాధార పడియున్నది. ఇట్టివృద్ధి జాతుల యభివృద్ధిమీదనే సమిష్టి హైందవ జాత్యభివృద్ధి యాధార పడియున్నది. కావున విషయము సంపూర్ణముగ తెలిసినట్టియు, ఇతరులకు నచ్చచెప్ప క క్రియున్నట్టియు ప్రతినిధుల నాంధ్రభేద మింగ్లండునకు పంపవలయును. వారికి మన మిక్కడనుండి యత్సాహమును, ధనమును మిక్కిలుముగను, న్నాదయ పూర్వకముగను పంపుచుండవలయును. ఆంగ్ల భేద మేమనకు న్యాయస్థానము. ఆంగ్ల ప్రజాసామాన్యమే మనకు న్యాయదాత. మనప్రతినిధు లా న్యాయస్థానమునకేగి న్యాయదాత యెదుట న్యాయవాది వృత్తి నవలంబింపవలయును. మన ప్రతినిధులు న్యాయమును పొంది జయభేరులతో నాంధ్రభేదమున కరుడెంచి, తామే పురోహితులుగ యాంధ్రభేదమునకు పునఃస్వరాజ్య పట్టాభిషేకమును గలుపవలయును. అట్టివ్యవసానము కలుగునరకు నాంధ్రులందఱో శాదీపమును చల్లార్చుకూడదు. కావున నో యాంధ్రసోదరులారా! త్వరపడుడు! మీ దేశభిమానమును భాషాభిమానమును చూపుడు!!

తిరువక్కోటి
ఫిబ్రవరి 5

కురుగంటి సీతారామయ్య.

III

గురుకుల విద్యాలయము.

అయ్యో,

తిరుపతి పట్టణమున “శ్రీ వేంకటేశ్వర గురుకుల విద్యాలయము” నను పేరుతో నొక ఆంధ్రభాషి కళాకాలము యేర్పాటుచేసి దానిని బందరులో నుండు “ఆంధ్రభాషియ కళాకాలము” మదరాసులో నుండు “ఆయుర్వేద కళాకాలమునకు, తిరుపతిలో నుండు సంస్కృత కళాకాలమునకు కాళుగా నేర్పాటుచేసినయెడల జాతీయ విద్యాభివృద్ధికి మార్గ దర్శిగ నుండునని తమ పత్రికా ముఖంబున చెలిపియుంటిని.

“ధనమాలమిదంజక” అను లోకోక్తి ప్రకారము యెట్టి సత్కార్యచయనము కాశ్యతముగ జరుపుటకు ధనసహాయము గావలసియుండును. “విత్తముకొలది విభవ మన్నట్లు” మనకు యెంతటిధనసహాయము గలుగుచున్నదో దానినిబట్టి ధర్మకార్యము వృద్ధి జెందుటకు విలుగలిగి యుండును.

దాక్షిణాత్యులు ఆరంభకూరులని ఉత్తర హిందూస్థానమువారును బొంబాయి రాజధానివారును మనలను అనాదరణజేయుచున్నారు. ఆ భేదములయందు స్వాధ్యత్వగౌరవము లనేకులుగలరు. మహానీయురాలగు లక్ష్మజీవిగారు ఏడుమాసముల

లో 70 వేల రూప్యములు మహిళావిద్యాలయమునకు బ్రోగు చేయ గలిగిరి. బొంబాయి రాజధానిలో “పయసాఫండు”లో ఆనేక ధర్మవిద్యాలయంబులు స్థాపించియున్నారు. ప్రాఫెసర్ భార్యేగారు సంకల్పించిన కొద్దిమాసములకే మహిళా సర్వకళాకాలము స్థాపింపగలిగిరి. ఆ భేదమువారు పట్టుదలగల వారు. స్వాభిమానము వదలి, నేకదీక్షతో పనిజేయు గల్గుదురు. అందువలన సంకల్ప సిద్ధిని జూచుచున్నాడు.

ఈ కలియుగంబున సంఘటనము గొప్పది యని మన పెద్దలు వాడుచున్నారు. ఆ నేకులు తోడ్పడిన గొప్ప కార్యములు నెఱవేసవచ్చును. మిక్కిలి స్వల్ప చందాలు చేర్చిన గొప్ప మొత్తము లగును.

ఇట్టి ధర్మ విద్యాలయములను పోషించుటకుగాను ధనము సంపాదించుటకు దగిన మార్గములను విశేష కాలముగ యోచించుచుంటిని. ఇందులకు గ్రీష్టుమిషనరీలె మనకు మార్గ దర్శులు.

ఏవిధముగ క్రీష్టుమిషనరీలు గొప్ప కళాకాలము మొదలగు ధర్మముల పోషించుటకుగాను మిక్కిలి స్వల్ప మొత్తములుగ చందా లేర్పాటుచేసి గొప్పపాఠశాల చేర్చుచున్నారో ఆవిధముగనే మనలో గొందరు హిందూమిషనరీలుగ యేర్పడి ప్రతిగ్రామమునందును ప్రతి సంవత్సరమును గొప్ప చందాలు వసూలుచేయవచ్చును. ఎవ్వరినునను నొప్పింపక గొప్ప మొత్త మేర్పడగలరు.

ఈ కళాకాలకొఱకు ధర్మచందా పోగుచేయుటకుగాను ప్రతిగ్రామమునందును “హిందూమత ధర్మవిద్యాలయసహాయక సభ” నేర్పాటు చేయవలెను. ప్రతిగ్రామసభకు రెడ్డిలేక కరణము ప్రసిద్ధులగు లేక వైకుంఠసిద్ధులగు విలేజిన్సులు మేష్టరు పెక్కిరిగను, వెద్దేశెట్టి బ్రజరంగును, పురోహితును మరియుగ్గురు కమిటీ మెంబరులుగ యేర్పాటుచేయవలెను. వీరే ధర్మాధికారులని పిలువబడుదురు. వీర సహాయమున గ్రామమునందలి ప్రతికుటుంబమువారివలన సంవత్సరమొక్కంటికి రెండుఆణాలు తక్కువగాకుండునట్లు చందాబుయేర్పాటు చేసి వారివలన వాగ్దత్తప్రతిబలంబు న్యాయచంద్రాదుల సాక్షితో సంతకము చేయించవలెను. సంవత్సరంబుగా మిక్కిలి స్వల్పముగ నుండినయెడల కాశ్యతముగ జరుగగలదు.

కొంచము పట్టుదలతో స్వాభిమానమువదలి పరోపకారబుద్ధితో ప్రతిగ్రామమునందు గృహిణీచేసిన సంవత్సరమొక్కంటికి రూ 36-40లు చందా యేర్పాటు కావచ్చును.

ఉపన్యాసకుల నేర్పాటుచేయుట నవసరస్పల్లాభము గలదు. వీరలు తమ జీతముకొర కానించి ప్రతిగ్రామమునకు డిరిజి ఉపన్యాసముల నియ్యవలసియుండును. అందువలన గ్రామస్థులకు ఉత్సాహము తగ్గుతుండును. ఉపన్యాసకుల మూలమున గురుకుల విద్యాలయముయొక్కపల్లాభము వారికి చక్కగ అవ్వడప్పుడు తెలియుచుండును. మఱియును, విద్యాలయము నందు జదివి పరీక్షలయందు దేసిన పండితులకు జీవనోపాధి యేర్పడగలదు. వీరమూలమున గురుకులవిద్యాలయమునకు జేరవలసిన చందా మొత్తము సులభముగ జేరగలదు గ్రామముల యందు యెక్కువచందా యేర్పడుటకు బ్రోత్సాహము గలుగుచుండవలెను.

శ్రీ తిరుపతిలోని పుణ్యక్షేత్రమునందు జేరి వారి జీవిత కాలమును శ్రీ వేంకటేశ్వర గురుకుల విద్యాలయంబును స్థాపించి పోషించుటకై పాటుపడగల ధీగుణుడరా? ఆంధ్ర భేదంబున వెక్కిరిండు ఉత్సాహ పూరితులగు మహానీయులు ముందరికి బాటయారా? ఈ ధర్మకార్యమునకై నాకత్తయిన సారము పాటుపడి దీనిని స్థాపించుటకై ప్రయత్నించుచున్నాను. ఇందుకొఱకు పూనుకొనగల దేశోద్ధారకులు వారి నానుముల నీపత్రిక మూలముగ దోష బ్రాధించుచున్నాను. వేంకటగిరి.

నెనులి సుబ్బారావు.

ఇంగ్లండునకు స్వరాజ్యసమితివారి ప్రతినిధివర్గము— జూలయినగరమందలి బొగ్గునర్తకులు నిష్కటిడియున (6-2-18) సభ జేసి, ఇంగ్లండునకు బోవ నున్న స్వరాజ్యసమితి వారి ప్రతినిధివర్గమువారికింద వ్యయపరమ నిమిత్తము బాల గంగాధర తిలక్కుగారికి 5711 రూపాయల మొసగిరి. స్వరాజ్య కార్యక్రమమును భంగపరచి, హిందూభేదపు వర్తకమును ఆంగ్లేయుల హస్తగతమై యుండునట్లుగాను, సిద్ధమహాము ప్రభువు క్రిందగవర్తకులయొద్ద ధనమును యాచించి యుండెను. ఆ ప్రకారమే హిందూభేదపు వర్తకము ల్లితరుల పాలుగాకుండ భారతీయుల హస్తములయందు నుండునట్లు స్వరాజ్య సమితిని వర్తకులు పోషింప నగునని తలక్కుమహా శయ్యుడు సభయందు దుష్పన్ధింపెను.

